

ELŐSZÓ.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre ... .. 36 kor.
Fél évre ... .. 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... .. 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Jézsef főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, július 5.

Hallgatnak a csehekről.

A császári rendelet, amely amnesztiát adott politikai bűnösöknek: a szenvedélyek erős viharát idézte fel az osztrák képviselőházban. A „cseh kérdés” — a monarchia testének ez a beteg kelevénye, felfakadt az osztrák parlament házából kellemetlen hírek szállnak a magyar határ felé is. Az ausztriai németiség türelmetlen szókimondással járja most ki a sok lenyelt és elhallgatott igazságot, melyekről nekünk magyaroknak is sok szomorú bizonyosságunk van. Egymás után napfényre kerülnek azok a bűnök, melyek örök dokumentumai lesznek a cseh hűségnek: a desertálások, az árulások, az átpártolások, melyek egész ezredeket gyaláztak meg.

Ma már egész nyíltan beszélhetünk erről, hiszen az osztrák parlament üléseinek mostanában ez az egyetlen tárgya. A mai képviselőházi ülésen pedig két német képviselő egyenesen szenzációs kérdést intézett a Landwehr-miniszterhez s találó guynyal kérdezte meg, hogy hol van most a prágai 19-edik hadosztály? meg tudja-e mondani a miniszter ur a hadosztály jelenlegi tartózkodási helyét?

Ez a kérdés fájdalmas, de aktuális, mert — amint ez az osztrák parlament mai ülésén kiderült — ez a hadosztály átpártolt az oroszokhoz, kik — mint a megszökött cseh professor Masszarik annak idején az entente-lapokban ki is hirdette — orosz hadosztályt formáltak belőle s most az orosz frontot védelmezik a mi hőseink ellen.

Ugy látszik ezt nevezik a csehek „a népek önrendelkezési jogának”. S talán ez a jog diktálja cseh szomszédunknak, hogy maguknak követeljék Magyarország felsővidéki vármegyéit — az „annexió nélküli” jel-szavakra való esküvés mellett.

Mindezekről palam et publice — nyilvánosan beszélnek, Szent István palástján a csehek akarnak osztozkodni, s a magyar kormány — hallgat?! Miért hallgat, s hogyan mer most hallgatni? Hol vannak a véres száju néhai ellenzéki férfiak, kik üvöltve zúgtak Tisza István felé, midőn a balkán banditája orvul Erdélyre tört. Pedig akkor Tisza István gróf büszke szóval jelentette ki az örök magyar igazságot, hogy — egy akácfá sem lesz a gazoké. S az ő igazsága — igazság is maradt! Most a csehek 6—7 vármegyét akarnak kiszakítani Magyarországra drága eleven testéből. Miért nem zug föl az új

kormány kórusa, s miért nem harsogja világgá, hogy a vármegyéknek egyetlen fenyőfáját se merje illetni, még szóval se — semmiféle sehonnai bitang ember. Vagy herozsdásodott volna a régi ellenzéki tüllök szája s a bársonyszékek közelében más az

akusztika: nem verődnek vissza az igazságok olyan harsány hangon?! Jól semmi esetre sincs ez így! A magyar kormány lévén védője a legszentebb magyar érdekeknek, s ne engedje, hogy azokat így megcsúfolják!

Hol van az oroszokhoz szökött cseh hadosztály?

Interpelláció az osztrák parlamentben. — Az amnesztia hatása.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből telefonálja tudósítónk: A császár amnesztia-rendeletének hatása kezd világosabban mutatkozni. Így az igazságügyi bizottság nem készülhetett el a polgári személyeknek időlegesen katonai bíróságok hatásköre alá való rendeléséről és az esküdtlajstromok összeállításáról szóló törvényjavaslatokkal sem készülhetett el, mert a bizottság a német képviselők távollmaradása miatt határozatképtelen volt. A Ház tegnapi ülésében kellett volna megválasztani a delegáció tagjait is, de a pártelnökök értekezletén a németek és szociáldemokraták indítványára elhatározták, hogy a választásokat a delegáció összehívása határnapjának megállapításáig elhalasztják. A delegációkat hirszerint ősszel, egy másik verzió szerint csak decemberben fogják összehívni. A delegáció tagjainak megválasztását közvetlenül az összehívás előtt fogják megejteni.

A német pártok csoportjában tegnap élénken vitatták azt a kérdést, hogy vajon a csehek az amnesztia-rendelet után több készséget fognak-e mutatni a közös munkára. Különösen a német-cseh egyesülésben vitatták nagyon a kérdést és határozatot fogadtak el, melynek értelmében a nemzeti szövetség ma ki fogja nyilatkoztatni, hogy a német képviselők az amnesztia-rendelet következtében többé nincsenek abban a helyzetben, hogy a kormányt támogatassák. A német nemzeti szövetség elnöke, *Dobernigg* a Reichsrath mai ülésén közzétette ezt a nyilatkozatot, mely a német pártok álláspontját szigorúan körülrja és számot vet a csehországi német képviselők hangulatával. A nyilatkozat a határozatnak megfelelően teljesen kifejezetten kifejezi azt, hogy a német pártok a kormánytól elfordulnak.

Kramarzet és Rasint, akik a möllersdorfi fogházban vannak, még tegnap hivatalosan értesítették az amnesztiáról. Egyelőre még fogva maradnak, mert nemcsak felségárulás, hanem az állam hadereje ellen elkövetett bűntett miatt is el vannak ítélve és így még meg kell vizsgálni, mint ahogy az amnesztia-rendelet megköveteli, hogy vétségük/enyhe természetű-e, vagy pedig tulnyomólag politikai karaktere van. A képviselőház cseh köreiből azt hiszik, hogy Kramarzet és Rasin ügye néhány nap alatt kielégítő elintéztést nyer. Kramarzet felesége ez idő szerint Franzensbadban időzik.

A Kramarzet elleni perben elítélt Bamatz és Csorvinka nem részesülnek az amnesztiában

mert őket kizárólag kémkedésért ítélték el. Klofac képviselő ügyében nem történt még végleges intézkedés. Ügyvédjének, Witt dr. nak a katonai bíróságnál való tudakozódására azt válaszolták, hogy Klofac nemcsak felségárulás, hanem kémkedés miatt is vád alatt áll és ezért ügyében még külön döntést kell bevárni.

Oroszokhoz szökött cseh hadosztály.

Bécsből telefonálják: Kummel és Ruff német radikális képviselők az osztrák képviselőház mai ülésén interpellációt intéztek a Landwehr-miniszterhez, hogy nyilatkozzék a 19-ik gyaloghadosztály magatartásáról és mostani tartózkodási helyéről. Ez a cseh hadosztály átpártolt az oroszokhoz és ekkor orosz fogságba esett a hadosztály néhány magyar osztaga is.

Elpártoltak a németek a kormánytól.

A Reichsrath mai ülésén az első szónok Körner cseh képviselő volt, aki az amnesztia kérdésével foglalkozott. Majd Tik cseh képviselő a cenzura ellen beszélt. A német képviselők zajos kifakadásokkal kísérték fejtegetéseit, különösen amikor cseh nyelven, folytatva beszédét, az élelmezés körül tapasztalható visszaélésekről beszélt.

Vezsine cseh képviselő öklét rázva kiáltotta a németek felé: Gyilkosok! Elvetemült gyilkosok! Ezt még keservesen meg fogjátok banni! — A német képviselők zajosan tiltakoztak a szidalmak ellen. Csak nagy nehezen állt helyre a rend.

Dobernigg, a német szövetség vezére szólalt föl ezután. Rámutatott arra, hogy a kegyelmi kéziratban rajta van a miniszterelnök aláírása is, tehát kötelessége lett volna figyelmeztetni az uralkodót arra a veszélyes és súlyos következményekre, melyekkel az amnesztia járhat. Minthogy ezt nem tette: a német képviselők bizalmatlansággal viseltetnek a kormány iránt. Sok ezer német fiú, aki hű volt császárához és hazájához, pusztult el bizonyos elemek árulása folytán. A németek nem vállalhatnak felelősséget az uralkodó által kibocsátott amnesztia következményeiért. Azonban továbbra is hűségesek a hirodalom és a császár iránt.

Dobernigg beszédét a németek folytonos helyesléssel, a csehek pedig ellentmondásokkal kísérték.

Polter dr. német radikális fejtegeti a császárnak a kéziratban foglalt kijelentéseit. Ha a császár által remélt hatás bekövetkezik, akkor a német nép áldani fogja a rendeletet. *de jaj nekünk*, ha ellenkezőleg történik, jaj, ha a kegyelmet gyöngeségre magyarázzák. Akkor a legnagyobb fokra emelkedik a németek kétségbeesése és felháborodása, akkor meg kell gondolniok Ausztria német népeinek, hogy milyen politikát kövessenek a jövőben.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Osztrák lapok a császár rendeletével kapcsolatosan azt írták, hogy Magyarországon hasonló tartalmu rendelet fog megjelenni. Fővárosi tudósítónk értesülése szerint a közeljövőben nem jelenik meg amnesztia rendelet Magyarországon.

Az osztrák kormány ellen.

Bécsből jelentik: A német radikális párt mai üléséről a következőket teszi közzé: A német radikális párt egyesülés mai ülésén beható vita után a következő határozatot hozta: A német radikális egyesülés kijelenti, hogy a kegyelmi rendeletet, amelyet a kormány ellenjegyzett és így azért teljes felelősséget vállalt, a legnagyobb aggodalommal és elkeseredéssel fogadja, mert azt különösen a csehek a gyöngeség jeléül fogják fel és ezáltal az államegység ellen irányuló követelődésük mértéktelenül fokozódik. A német radikális egyesülés emel fogva *nem lehet továbbra is bizalommal a kormány iránt és a vele szemben való magatartását ennek megfelelően fogja megmutatni.*

Küsz évi börtönré ítélték szabadulása.

Bécsből jelentik. Kramarz és Rasil képviselők szabadlábra bocsátása iránt a szükséges lépések megtörténtek. Kramarz és Rasil sem Bécsben, sem Prágában nem fognak tartózkodni, hanem Kramarz Franzesbadban, Rasil Karlsbadban fog tartózkodni. Klofac sem vesz részt a Reichsrath ülésein, hanem Hohenhelsba utazik.

Az amnesztia rendeletet tegnap táviratilag közölték az összes fogházakkal, hogy tegyenek előkészületeket a foglyok szabadlábra helyezése iránt. A Grác melletti karlauer fogházban ma hirdették ki az amnesztiát. 70 politikai fogoly köztük többen 20 évi börtönré ítélték szabadultak ki. A foglyok a fogház udvarán állottak föl és a főügyész beszédet tartott hozzájuk. Foglyok könyekben törtek ki, és nem akarták elbinni, hogy valóban megszabadultak. Ezután viharosan meglehuzzták a királyt.

Hír szerint Stanek képviselő utolsó audienciáján kijelentette a királynak, hogy a csehek politikai működése akadályokba ütközik, mert cseh képviselők és hírlapírók politikai vétségek miatt börtönben sanyolódnek. Ezeket a dolgokat el kell intézennem — mondotta a király — és ugyanezt a kijelentést tette Korosecnek is.

A választójogi reform Németországban. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés alkotmánybizottsága megkezdte a szövetségi államokban és Elzász-Lotharingiában behozandó általános egyenlő titkos és közvetlen választó-

jogra vonatkozó indítvány tárgyalását. A szociáldemokraták ezenkívül a női választójog behozatalát és a cselekvő választójognak husz évre való leszállítását indítványozták.

Esterházy Móric gróf gyengesége.

— Az Apponyi-párt a miniszterelnök ellen. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Ma a képviselőházi elnökválasztás anteaktából ismét érdekes adatok kerültek tudomásunkra.

Esterházy Móric gróf miniszterelnök nyomában dezignálása után a királytól a miniszterelnöki palotába ment s felkereste Tisza István grótot, akivel hosszabb ideig beszélgetett a politikai kérdésekről. Tisza megígérte az új miniszterelnöknek, hogy az ország érdekében való tekintettel lehetőleg támogatni fogja. Szóba került a képviselőház elnökségének a kérdése és Esterházy azt mondta, hogy szeretne ebben a kérdésben a többséggel megállapodni.

— Mire gondolsz? — kérdezte Tisza.

— Azt hiszem, — volt a válasz — hogy az elnökségre a leghivatottabb és a legalkalmasabb ember Návay Lajos.

— Ezt a szót igazán a szájamról vetted ki! — mondta Tisza. Nem tartozik se hozzád, se hozzád és ez is garancia arra, hogy teljesen tárgyilagos lesz.

Ez a beszélgetés előzte meg Návaynak Budapestre való hívasát. Hogy a képviselőháznak még sem ő lett az elnöke, ez már Esterházy gyöngeségének a következménye. Ha ő annak idején ezt a fix megállapodást nyilvánosságra hozza, a kormányt támogató pártok közül egyik sem próbálta volna azt megtámadni.

Návay a dolgot egész közömbösen fogadta és csak az Apponyi-párt értekezletének az ismert határozata háborította fel, hogy azért nem való az elnöki székbe, mert annak idején ő segítette visszavonulásával Tiszát ahhoz, hogy az erőszakos házszabályrevíziót megcsinálja. Ezzel szemben kétségtelen, hogy éppen Návay volt az, aki minden erővel szembeszállt az erőszakos házszabályrevízió tervével.

A Khuen-kormány idején is felmerült az erőszakos házszabályrevízió kérdése. A munkapárton szóvá tették, hogy Berzeviczy elnöklése nagyon lagymatag és olyan elnök kellene, akinek erős a keze s megvan benne a hajlandóság arra is, hogy minden eszközzel megcsinálja a házszabályrevíziót. Erre Khuen-Héderváry gróf a következőket mondta a minisztertanácsban:

— Erre én Návayt fel sem kérem, ismerem Návayt és tudom róla, hogy erre a feladatra semmi körülmények közt nem vállalkozik.

Az Apponyi-párt állásfoglalása után Návay rögtön közölte Esterházy Móriccal, hogy a vele történt megbeszélést kötelezőnek nem tekinti, mert nem akarja helyzetét megnehezíteni. — Esterházy sendkívül udvarias levélben felelt neki s közölte vele, hogy személyesen akar a dologról tárgyalni. Kérésére Návay felkereste a miniszterelnöki palotában és a tanácskozásba bevonták Vázsonyi Vilmost is. Vázsonyi is minden módon rá akarta beszélni, hogy vállalja az elnökséget, de erről Návay tudni sem akart. Azonban azt kijelentette, hogy *annyi elégtételt vár a kormánytól, hogy az Apponyi-párt határozatában lévő sértő megokolás reperáltságáért.*

Návayt közben Tisza István gróf felkereste a Bristol-szállóban lévő lakásán. Elmoudta neki,

hogy biztosíthatja a munkapárti többség bizalmáról s mivel úgy tudja, hogy a kisebbség jelentékeny része is az ő pártján van, kérte, hogy vállalja az elnökséget.

— Köszönettel veszem ezt a megtisztelő felszólítást — felelte Návay —, de nem fogadhatom el. Nem tartozom a munkapárthoz és így a munkapárt bizalma csak munkapárti politikusnak adhat erőt.

Az utolsó pillanatokban új tárgyalások folytak, Arra akarták kapacitálni Návayt, hogy s munkapárt és a kormányt támogató pártok egy részének bizalmából vállalja az elnökséget.

Návay erre sem volt hajlandó.

— Értékes ez a bizalom — mondta —, de távol áll tőlem az a szándék, hogy a kormányt támogató pártok közé ékeket verjek.

Igy történt, hogy a képviselőháznak — nem Návay Lajos lett az elnöke.

Tisza István gróf az osztrák miniszterelnök bocsátásáról.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A képviselőház mai ülésén az alelnököket és a jegyzőket választották meg. Az ülést fél négy órakor nyitotta meg Szász Károly az új elnök és mindjárt utána a házszabályok értelmében Sztójka Kálmán jegyző újból felolvasta a negyedik ülészakot bezáró és az ötödiket megnyitó királyi kéziratot.

Az elnök ezután bejelentette, hogy Tisza István gróf sürgős interpelláció előterjesztésére kért és kapott engedélyt az osztrák miniszterelnöknek a béke kérdésében tett nyilatkozata és az ehhez fűzött tévhivatalos hírlapi nyilatkozat tárgyában. Az interpellációt az ülés végén fogja előterjeszteni.

Esterházy Móric gróf miniszterelnök ezután beterjeszti a felelős magyar miniszterek számának ideiglenes felemeléséről szóló törvényjavaslatot és kéri, hogy azt adják ki a jogügyi, közigazgatási és pénzügyi bizottságnak azzal, hogy együttes ülésen tárgyalják és jelentésüket legkésőbb július 14-ig terjesszék be. Bejelenti, hogy a régi kormány javaslatai közül újra beterjeszti a koronaőr választásáról, az újságkijelölésének meghosszabbításáról és a koronaérték megállapításáról szóló törvények megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatokat.

Ezután áttérnek a napirend első pontjára,

az alelnök megválasztására,

amely névszerinti titkos szavazással történik. A névsort Mihályi Péter jegyző olvassa és a szavazásban a kormányt támogató pártok nem vesznek részt. A baloldali padsorok a szavazás alatt üresek és a miniszterek sem tartózkodnak ez alatt az ülésteremben. A szavazás csöndes egyhangúsággal folyik és utána Sztójka Kálmán jegyző felolvassa a távollévők névsorát, majd pedig az elnök bejelenti a szavazás eredményét, hogy Simonsits Elemért és Szeitovszky Bélát egyhangulag megválasztották alelnöknek.

Jegyzőkké választották Almássy Lászlót, Fráter Aladárt, Hammersberg Lászlót, Hoványi Gézát, Huszár Károlyt (sárvári), Mihályi Pétert, Nagy Vincét, Pál Alfrédet, Rosits Miksát, Szinnyey-Merse Félixet, Sztójka Kálmánt és Vermes Zoltánt.

A jegyzőválasztást Szeitovszky Béla, az új alelnök vezette, aki első szereplése alkalmával a jobboldal zajos és lelkes tapsa közben foglalta el az elnöki széket.

Utána Szász Károly vette át az elnökséget és javasolja, hogy a Ház ezentul is háromtól kilenc óráig tartson ülést, interpellációs nap szerdán legyen és hogy a holnapi napra tüzzék,

ki a bizottságok megválasztását. A javaslatokat elfogadták és ezután

Áttérték az interpellációra.

Tisza István gróf azzal kezdte beszédét, hogy kijelentette, hogy olyan ügynek akar szolgálni, amely szívében fekszik minden tisztességes magyar embernek. A Reichsrath június 27-iki ülésén az osztrák miniszterelnök válaszolt a békefeltételekre vonatkozó interpellációkra és ennek a válasznak több olyan részlete van, amely nem hagyható szó nélkül. Mindenki tudja, hogy egyes ügyek a külügyminiszterium hatáskörébe tartoznak, azonban tartozhatnak a két kormány hatáskörébe is. Az osztrák miniszterelnök állítása szerint a békekötés a király felségjoga. Ez a tétel a népek önrendelkezési joga folytán a magyar alkotmányba ütközik. A kijelentést rosszul fogalmazta meg a miniszterelnök és ezt a félhivatalos Fremdenblatt utján kinagyarázta. A közlemény bizonyos irányban tisztázta a kérdést, viszont növelte a félreértést, mert összezavarta a közös ügyeket, valamint összekeverte a hatásköröket is, amit felelős faktoroknak együtt kell elintézni.

Tiltakozik a közlemény atyáskodása ellen, amely idegen államok belügyeibe avatkozik és olyan szinben tünteti fel a monarchiát, miatha az egységes állam lenne. Amikor a békekötésről beszél, mindig a közös kormány kifejezését használja, pedig a békét nem a közös kormány köti, hanem a magyar kormány és az osztrák kormány.

Tiltakozik a közjogunkkal ellentétes kijelentések ellen. Kérde a miniszterelnöktől, hogy mit szól osztrák kollégája közjogellenes kijelentéséhez és kérde, hogy ezek a kijelentések a magyar kormánynak tudtával történtek-e? Biztosítékot kér, hogy a békekötésnél a magyar kormány közreműködjön.

Esterházy Móric gróf miniszterelnök kijelenti, hogy nem szereti, ha közjogellenesnek látszó nyilatkozatok, helytelen magyarázatokra adnak alkalmat. Az osztrák miniszterelnök az osztrák parlamentben nyilatkozott, amely nyilatkozatában a magyar felségjogot nem akarta érinteni. Távol áll tőle, hogy az osztrák belpolitikába avatkozzék, azonban kijelenti, hogy a békekötés joga a királynak alkotmányos felségjoga, amit azonban csak a miniszterium felelőssége mellett gyakorolhat. A kormány teljes eréllyel képviseli Magyarország önállóságát, a törvényben biztosított paritását, az 1867-es törvényben lefektetett jogkörét. Gondoskodik arról, hogy külügyi kijelentések a jövőben hozzájárulása nélkül ne történhessenek meg. A Fremdenblattban említett Gesammtstaat nem vonatkozik az osztrák-magyar monarchiára. De ha államiségünk ellen bármilyen nyilatkozat hangzana el, azt erélyesen visszautasítaná. A nemzetiségi elvet úgy értelmezi, mint Tisza István gróf. Minden törekvést, amely nemzetiségi ügyet nélkülünk akar elintézni, vissza fog utasítani. Nemzeti épességünket minden körülmények között megvédjük.

Tisza István gróf válaszolva kijelenti, hogy a miniszterelnök felfogása egyezik az övével és kéri a miniszterelnöktől, hogy akadályozza meg a jövőben a hasznos eszmezőrő cikke megjelenését.

A válasz tudomásul vétele után az ülés véget ért.

A NYARI IDÉNY BEALTAVAL tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímeiket, a hova a lap küldését kívánják, a pontos küldés szempontjából — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal közöljék.

Véresen visszavert nagy orosz erők támadása.

Budapest, július 4. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Brzezanyánál nagy ellenséges erők heves támadásait véresen visszavertük. A Zborovtól délnyugatra elterülő szakaszon az oroszok nem támadtak. Egyébként valamennyi harcúterén esekély volt a harci tevékenység. — **A vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A cs. és kir. sajtóhadiszállásról jelentik a Magyar Távirati Irodának:

Az oroszok a tegnapi harcokban Zborovon túl északi irányban kiterjesztették gyarlósgági támadásának területét. Ez a szakasz már tegnapelőtt a legerősebb tüzérségi tüzelés alatt volt, amely tökéletesen elpusztította állásainkat, derék csapataink azonban ennek ellenére is feltartóztatták az orosz tömegek püncélos automobiloktól támogatott rohamát, amely a tegnapi nap folyamán a legnagyobb dühvel indult meg. Négyeseres és ötszörös tulerő rohanta meg közvetlenül egymás nyomában állásainkat, míg végre sikerült az ellenségnek árkaikba benyomulnia. Önfeláldozóan és szívós energiával védekeztek csapataink és lépésről-lépésre harcolva fogták fel a borzalmas erejű lökést, míg azután tartalékainknak sikerült az oroszok tevébbi előrenyomulását nagy energiával megállítani.

Az az eredmény, amelyet az oroszok óriási áldozatok árán elértek, nem egyéb az offenzíváknál szokásos kezdő sikernél, amelyet mindig elérhet a támadó, ha kiméltelenül áldozza fel az emberanyagot. A védekezőnek azonban csupán előlő vonatainak veszteségeivel kell számolnia, mivel ezt az ellenség pusztító tüzelése többnyire betemeti és a védekezésre használhatatlanná teszi.

Brzezany területén, a harc második legforróbb pontján osztrák, magyar, német és otoman csapatok eredményes ellentámadása ránk nézve kedvező irányban egyenlített ki a helyzetet. Az itt harcoló orosz hadosztályok olyan kimerültnék látszottak, hogy újabb támadáshoz erejük sem volt. Ezen a helyen szünet következett be a harcokban.

Csak Brzezanyánál tudtak támadni az oroszok.

Berlin, július 4. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

A tüztevékenység, párás levegő és ezáltal megnehezített megfigyelési viszonyok folytán egész estig esekély volt; egyes szakaszokon azután a sötétség beálltaig megélénkült, éjjel több ízben felderítő harcokra került a sor, amelyekből foglyot és zsákmányt szállítottunk be.

A német trónörökös hadcsoportja:

Cernyitől keletre a Chemin des Daman a franciák kétszer megtámadták elvesztett árkaikat, mindkét alkalommal visszavertük őket. A harcmezén — westfáliai zászlóaljak a háború ellenség után nyomultak, előretolták állásaikat és nagyobb számú foglyot ejtettek. Ronam-

csapataink vállalkozásai Cernyitől nyugatra és Craonnál sikerrel jártak.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Nines különös esemény.

Keleti haretér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Keletgaliciában az oroszok csak Brzezanyánál bírják támadásaikat megismételni. Bár új erőket vetettek hareba, mégsem jutottak előre. Szász ezredek szívós védekezéssel és gyors ellentámadásokkal állásaikat számos támadással szemben megtartották és az ellenségnek súlyos veszteséget okoztak. A Koniuchy—Zborow szakaszon erős tüzharc, a tüzérségi tevékenység Bródynál és a Stochod mentén is igen élénk volt; az arcvonal többi részein nem folyt lényeges harci tevékenység.

Macedóniai haretér:

Nines újság. — Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kellemetlen az Apponyi-pártnak az amnesztia kérdése.

Négy új miniszter.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A képviselőház mai ülésén Esterházy Móric gróf miniszterelnök törvényjavaslatot nyújtott be négy új tárcanélküli miniszteri állás szervezéséről. Kiténik a javaslatból, hogy az új miniszteri állásokat csak a háborúra és a békére való átmenet tartamára szervezik és nyilván ezért ilyen módosítással, mert a munkapárt csak a feltétel teljesítése mellett nyilatkozott hajlandónak a javaslat átbocsújtására. A kormányt támogató pártok körében bizonyos elkedvetlenedéssel fogadták a javaslatot és az egyik fővárosi estilap értesülése szerint a módosítás az osztozkodás körül ad okot a zavarokra. A kormányt támogató pártok ugyanis öt új miniszteriumot és öt új államtitkárságot akartak adni a hazának és helyette kapnak négy tárcanélküli minisztert és két új államtitkárt. A törvényjavaslat a magyar felelős miniszterek számának ideiglenes felemeléséről így hangzik:

I. A magyar felelős miniszteriumnak az 1848. III. t.-c. 10., 13., 14. szakaszában, továbbá az 1868. XXX. törvényeikk. 44. szakaszában, az 1889. XVIII. t.-c. első szakaszában meghatározott tagjain felül a háborúnak és a békére való átmenetnek tartamára a miniszterium tagjává kinevezhető tárcanélkül még négy miniszter. A miniszterium a jelen törvény értelmében tárcanélkül kinevezett tagjaira a háboruban és a békére való átmenettel kapcsolatos feladatokat, továbbá az állami igazgatás rendes keretein kívül eső egyéb teendőket bízhat.

II. A jelen törvény által előálló költség-többlet fedezetére, amíg arról az állami költségvetési törvény nem gondoskodik, általány összeg bocsújtatik a miniszterium rendelkezésére, amely összeg terhére foganatosított kiadások az állami zárszámadásban külön fejezet alatt számolandók el. A jelen törvény folytán felmerülő összes személyi és dologi kiadások az általány összeg terhére számolandók el. A miniszteri állásokon és a két államtitkári álláson kívül más rendszerezett állások a törvény alapján nem szervezhetők és nem tölthetők be.

III. Ez a törvény kihirdetése napján lép életbe és azt a miniszterium hajta végre. 1917. július 4. Esterházy s. k.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Serényi Béla gróf ma este nyolc órakor Bécsbe utazott, ahol holnap reggel megkezdődnek a gazdasági megegyezésre vonatkozó tárgyalások a német kiküldöttekkel. A kereskedelmi miniszterrel Gratz Gusztáv dr. és Szurmay Sándor miniszterek is Bécsbe utaztak.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A különös módon alakuló osztrák parlamenti viszonyok, Seidler miniszterelnöknek a Reichsrathban a békéről tett nyilatkozata és a cseheknek nyújtott amnesztia élénk megbeszélésekre ad alkalmat a magyar politikusok körében is. A kormánytámogató pártok, mintha észre sem vennék az osztrák kormányelnöknek azt a rendkívül feltűnést keltő kijelentését, hogy a béke megkötése abszolút felségjog, amelybe a népek nem szólhatnak bele. Süket fülekkel haladnak el a csehek amnesztiajának kérdése mellett is. A delegáció nincs együtt, tehát a magyar képviselőház az a hely, ahol a szélső függetlenségi elemek képviselőinek, Károlyinak, aki a magyarság megmentőjének szereti magát kikiáltani, elsőrendű kötelessége volna ezeket a dolgokat szóvá tenni és a felelős tényezőket meginterpellálni.

De a Károlyi-párt bőlesen hallgat. Az egyesült függetlenségi és negyvennyolcas párt tegnap esti értekezletén Bartha Odón vett magának bátorságot arra, hogy a cseheknek adott amnesztiát szóba hozza és megfelelő kritikai szavak kíséretében a pártot állásfoglalásra bírja. Apponyi Albert gróf pártja azonban igen keletlenül fogadta Bartha fejtegetéseit, mert úgy érezte, hogy ezzel veszélyeztetni a párt possibili helyzetét. Az értekezlet semmiféle hajlandóságot nem mutatott abban az irányban, hogy ebben a kérdésben állást foglaljon. Nem is volt semmi visszaangja Bartha felszólalásának, napirendre tértek felette és az értekezletről kiadott hivatalos közleményben egy árva szóval sem tettek erről említést. Egyszerűen agyonhallgatták.

A politikai Híradó jelenti, hogy tekintettel az egész országban megindult mezeli munkákra, a függetlenségi és 48-as párt kénytelen volt elhatározni, hogy a hirdetett népgyűléseket egyelőre elhalasztja. Így elmarad a július 8-ára hirdetett ceglédi népgyűlés és a 15-ökre tervezett szatmári népgyűlés is.

Egyik fővárosi estilap eszébe a hírre a következő megjegyzést teszi: Ez a hivatalos jelentés mindenestül nagyon kíváncsi. Valami más oka lehet a népgyűlések lefújásának. Sokkal komolyabb és mélyebben fekvő, mint ahogy azt a közleménnyel el akarják hitetni. Nekünk úgy tetszik, mintha magasabb körök végre megelégték volna Károlyi Mihály gróf népgyűlési szereplését és leintették.

Madarassy Beek Gyula báró képviselő a Ház egyik legközelebbi ülésén a külpolitikáról és Ausztriához való viszonyunkról sürgős interpellációra kér engedélyt.

Jászberényből jelentik: A központi választmány a választást július 9-re tűzte ki. Egyedül jelölt Apponyi Albert gróf.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A budapesti kerületben Zichy Aladár grófot jelölték, aki 8-án fogja programbeszédét elmondani.

Kihirdetett haditudósítók. Bécsből jelentik: Őfelsége Herceg Geza és Landauer Béla magyar haditudósítónak, akik a háború kitörése óta a sajtóhadiszálláson működtek, a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta a hadiékítmények.

Alszakállas utas kalandja.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Az állomási rendőrség parancsnokát az elmúlt éjjel megszólitotta egy a kolozsvári vonattal érkezett uriember, aki Harnos Gyula dési kereskedőnek mondotta magát.

— Az egyik első osztályú fülkében — kezdte Harnos — gyanus külsejű férfi utazik egy hölgygel. A férfi szemmel láthatólag óz parókát és alszakállt visel és megfigyeltem, hogy a két utas, minden állomásnál befüggönyözi az ablakot és visszavonul a fülke legbelsejébe, hogy fel ne fedezzék őket...

A rendőrpáncsnok a dési kereskedő kaulazolása mellett pár perc múlva a rejtélyes fülketulajdonosok előtt állott. A férfi — tényleg tekintélyt parancsolóan óz haju és szakállas, disztigvált külsejű uri ember — méltatlankodva tiltakozott az éjjeli háborgatás ellen, a hölgy pedig a fülke belsejében halk, riadt sikolylyal felelt, amikor a rendőrség szót meghallotta.

Az állomási rendőrség parancsnoka azonban nem vette tréfára a dolgot. Felszólitotta az uriembert, hogy igazolja magát. A tisztas külsejű öreg ur erre a fiatal hölgygel rövid tanácskozást folytatott, a melynek eredményeként kijelentette:

— Igazolom magam, de csak a rendőrkapitányságnál. Hajlandó vagyok önt követni!

A rendőrkapitányságon az esetről már telefonon értesített Kolontáry János ügyeletes rendőrfogalmazó várta az érkezőket. Legnagyobb meglepetésre a kolozsvári vonat misztikus utasa maga vetette le inkognitóját. Levette a parókát, meg az alszakállt és ebben a pillanatban borotvált, finom arcú, alig 28—30 éves fiatalember állt a rendőrfogalmazó előtt.

Első osztályú vasúti szabadjegy, katonai felmentő igazolvány, belügyminiszteri hivatalos pecsét igazolta, hogy az illető G. J. budapesti, belügyminiszteri segédfogalmazó, aki a kormány megbízásából hetek óta időzött a román betörés alkalmával károkat szenvedett erdélyrészi községekben.

— Eközben ismerkedtem meg — mondotta fanyar mosollyal G. J. — utitársnómmal, akivel elhatároztam, hogy néhány napra Budapestre randulunk. Férjes asszonyról lévén azonban szó és mivel engem is meglehetősen ismernek már a környéken, a parókához és alszakállhoz folyamodtam.

Némi elkéséredettséggel tette hozzá:

— Csak Nagyváradig kellett óvatosnak lennünk. Itt aztán egyris levettem volna inkognitómot és éppen itt tudtak elcsúszni...

A fiatal kirándulópár ezután a magyarázat után — természetesen — akadálytalanul folytathatta az útját.

VAROS ES MEGYE.

A telkek értéke. A telekértékelő-kivétel bizottság Vargassy Lajos polgármester elnökségével ma délután és délután ülést tartott, amelyen megállapították az összes aradi telek-övezetek átlagárát, melyek alapján szűkebb bizottság fogja az egyes telkek értékét megbecsülni az adókvétel szempontjából. A mai ülésen a legkisebb értékű 2 koronát, legnagyobb értékű 400 koronát állapítottak meg négyosztályosra. A szűkebb bizottságnak Nachnébel Odón főmérnök, Kilényi János főszámvérvő és Zubor Ander adóügyi tanácsnok lesznek a tagjai.

Miért hallgattak a bírák.

(Az igazságügyminiszteri anket megkezdésével.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A legnagyobb meglepetéssel olvastam a napilapokban az igazságügyminiszter ur által a gyorsított eljárás fenn, vagy fenn nem tartása kérdésében összehívott anketéről szóló hivatalos és nemhivatalos értesítéseket és közleményeket és valóban elámultam azon, hogy két hét alatt a Kuria büntetőtanács elnökének, a főügyeseknek egyszerre az a véleménye a gyorsított eljárásról: „delendum esse.”

Én fel akarom tételni, hogy Lengyel Aurél, Varga Ferenc, Csernyánszky Alajos, Degre Miklós és a Kuria és Tábla többi előkelő fejei, kik mind a gyorsított eljárás feletti pálcát törtek, ugyanazon véleményben voltak két hét előtt is, mint ma. De akkor önkéntelen felvetődik az a kérdés, hogyha ezek az urak látták, hogy ez az eljárás tarthatatlan, hogy ezen eljárás mellett az igazságos bíró nem látja meg az anyagi igazságot és esetleges igazságtalan ítéletet hozhat, miért nem világosították fel az igazságügyminisztert az eljárás hiányairól, vagy tarthatatlan voltáról és mért hagyták az egész eljárást és az ebből eredő esetleges igazságtalanságok ódumát Balogh Jenő volt igazságügyminiszterre háritani.

Vagy talán Varga Ferenc, ki irodalmi működése és jogászai képzettsége folytán méltán az ország első büntetőjogi szaktekintélye karrierjét kellett hogy feltse, ha feltárja az igazságügyminiszternek ezen gyorsított eljárás hátrányait? Hogyha azt akkor is elsőrendűnek tartotta, nem-e lett volna kötelessége ezért a véleményeért a jogi vagy napisajtóban sikra szállani.

Vagy Rohrernak nyugodt lélekkel szabad volt végignézni hogyan ítélnék el embereket évekre terjedő börtön- és fogházbüntetésre egy oly eljárás mellett, melyről most egyhangulag beismerik, hogy tarthatatlan és hogy elkerülendő.

Mert ha egy büntető eljárás tarthatatlan, az alatt mást nem lehet érteni, minthogy nem alkalmas arra, hogy az ítélkező kar azon eljárás mellett meg tudja találni az anyagi igazságot és ilykép nem alkalmas arra, hogy az az ítélet, melyet ezen eljárás mellett hoz, lelkiismeretét megnyugtassa.

De akkor az én véleményem szerint lelkiismeretének nyugtalanságait, igazságérzetének aggályait fel kell, hogy tárja feljebbvalói előtt, különösen akkor, amidőn feljebbvalója, az igazságügyminiszter az aggályokat, ha alaposnak találja, egy tollvonással, egy rendelettel orvosolhatja és azokat a rendelkezéseket, amelyek aggályt keltők, vagy hatályon kívül helyezhető, vagy olyan rendelkezésekkel pótolja, amelyek mellett az eljárás a bíró igazságérzetének megnyugtására alkalmas. Még nagyobb felelősség terheli e kérdésben Lengyel Aurélt, ki az igazságügyminiszter megbízottja volt a gyorsított eljárás hatástanulmányozásában, — aki hallotta és látta a panaszokat, amelyek az ügyvédi karban és ezen az értekezleten elhangzottak után a bírói karban is felmerültek — és ennek dacára az aggályokat és panaszokat elhallgatta az igazságügyminiszter előtt, talán a saját alkotása iránti előszeretettől.

Meg kellett ezeket a megjegyzéseket tennem, mert egy kuriai vagy táblai tanácselnöktől vagy bírótól, ki másoknak élete, vagyona és becsülete felett utolsó fokban itél, az ország megkívánhat annyi bátorságot, hogyha egy a miniszter által orvosolható eljárásban olyan hibákat vesz észre, melyek az igazságszolgáltatásnak hátrányára lehetnek, ezeknek a rendes formák betartása mellett, tehát az igazságügyminiszterhez intézett előterjesztésben vagy a jogi sajtóban kifejezést is merjen adni.

Ödönyi Miksa dr.

Aradon szabaduló politikai elítéltek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A tegnapi kiadott osztrák császári kegyelmi rendeletnek. — melyet egész terjedelmében közölt az Aradi Közlöny — aradi vonatkozásai is vannak, amennyiben az aradi vár katonai börtönében nagyon sok olyan politikai vétségért és büntetésként elítélt osztrák alattvaló raboskodik, akinek szintén szabadulást jelent a kegyelmes ifjú császárnak ez a legújabb aktsza. Katonai elítélteken kívül osztrák hadbíróságok által elítélt csehek vannak az aradi várbörtönben.

Ma kérdést intéztünk Kozsevány József alezredes, fegyváparancsnokhoz az aradi várbörtönben raboskodó cseh politikai elítéltek sorsát illetően. Az alezredes az Aradi Közlöny munkatársának a következőket mondta:

— A legújabb amnesztia rendelet még nem érkezett meg hozzám. Épp ezért a parancsnokságom alatt álló katonai fegyintézet foglyaival közeli kiszabadulásuk híret még nem is közöltem, bár mintegy száz olyan rabunk van, akire ez az amnesztia valószínűleg ki fog terjedni.

— Politikailag exponált cseh értelmiségi foglalkozású egyének az illetők orvosok, papok, mérnökök, tanárok és ügyvédek, de vannak közöttük egyszerű emberek is nagy számban. Fejlappjuk azert többnyire hazatérés, igazság, államellenes cselekedetek miatt vannak elítelve. Csak olyan rabok vannak az aradi várbörtönben, akikre egy évi súlyos börtönnél magasabb büntetéseket róttak. El a hadbíróságok.

— Vannak e közt ismertebb nevek közöttük? —

— Kérdeztük az alezredesetől.

— A saját hazájában bizonyára ismert politikai fanatikus valamennyi, de hozzánk nem jött el a hírük.

— Mi van Redl ezredes adjutánsával? — Kérdeztük munkatársunk.

— Az életfogytiglani súlyos börtönrre ítélt dragonosfőhadnagy a mostani rendeltetés szerint természetesen nem szabadul el, mivel ő mint katonatiszt és Redl ezredes unokaöccse volt részese a híres kémkedési pórnek.

— Ennyit mondott Kozsevány alezredes. Tehát az aradi várbörtönben súlyos fogságukat töltő

cseh utópistáknak egyelőre még nem virradt föl a szabadulás napja. Kramarz dt — akiről a fánna azt tartotta a háboru elején, hogy szintén az aradi várbörtönben raboskodott sokan-sokan „Jötték” öt mezei munkánál talicskát tolni — már elbocsátották a möllersdorfi börtönből, sőt sajátkezűleg vette át a Reichsrat postahivatalában a Csehszögből címére érkezett üdvözlő táviratokat. Az „Aranyos Bohémában”, ahogy a jó csehek szűkebb hazájukat nevezik, sok hozzátartozójuk lesi-várja, bizonyára most az aradi rabok szabadulását is, ami bizonyára napok kérdése már csak.

Milyen lesz az új kenyér?

Készül a rendelet.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Az országban tolvik az aratás s rövid néhány hét múlva már az új gabonát őrlik a malomokban és az új termésből eszünk kenyeret. Az egész ország reménykedő várakozással néz az új liszt forgalombahozatala elé. Ma az Országos Közéletnevelési Hivatalban fölkereztük Kiszely Gyula miniszteri osztálytanácsost, hogy megkérdezzük, milyen liszt típusokat hoznak forgalomba, milyen lesz az új kenyér, föl-emelik-e a gabonaárakat s ezzel kapcsolatosan, miként állapítják meg az új lisztárakat. Kérdéseinkre Kiszely Gyula a következőket mondta:

— A gabona kiörlési arányát és az új liszt típusokat az őrlési rendelet fogja megállapítani. E rendelet tárgyában most folynak a tanácskozások és így megjelölése csak hetek múlva várható, amikor már konkrétabb tájékozódás lesz az új termésről. Valószínű, hogy a liszt típusok ugyanazok maradnak, mint az eddigiek. Az új kenyér előreláthatóan — legalább is egy ideig — nem lesz kukoricás, annál is inkább, mert hiez a kukoricára sokkal nagyobb szükség van a hizalítás terén. Minden természetesen a termés eredményétől függ. Buzatermő ország lévén, semmi okunk sincs arra, hogy a fehér kenyeret üldözzük, azaz hogy

továbbra is fentartsuk a kevert lisztből való kenyeret.

— A gabonaárak fölemelése tekintetében eddig még nem történt döntés. A gabonaárak fölemelése megszüntetné azt a természetellenes aránytalanságot, amely a gabona- és a husárak közt most van s ami, a termelők szerint, egyik oka is a husdrágaságnak. A lisztárak megállapítása is az őrlési rendelet kibocsátásával egyidejűleg fog történni. Ha föl is emelik a gabonaárakat, a kenyérliszt ára csak nagyon csekély mértékben drágul meg, úgy, hogy azt a szegényebb néposztály sem igen fogja megérezni. Az árkülönbözetet ugyanis át fogják hárítani a nullalísztre, mint amely inkább luxusszámba megy.

— Ami a természetilátásokat illeti, az én értesüléseim szerint, búzában és rozsbán nem rossz, zabban pedig gyengébb termés várható.

A kínai császárság helyreállítása.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Peking. A Times jelenti Pekingből: A Mandzsu-dinasztia visszahelyezése Kína trónjára vasárnap reggel Pekingben teljesen nyugodt körülmények között történt meg. Már reggel három órakor gyülekeztek Csangfu tábornok kölönféle zászlóaljai és a testőrség egy divíziója. Olyan hírek érkeztek be, hogy az ifjú császár ügye kedvezőtlenül áll. Tüntetések nem voltak. Bárha tudták, hogy mozgalom indult meg a császári trón visszaállítására érdekében, mégis mindenkit meglepett az államcsíny gyors végrehajtása. — Csak a csapatok feltűnése miatt a posta- és távirat-hivatalai erősebb őrizet alá helyezése árulta el, hogy nagyobb dolog van készülöben. A város egyelőre teljesen nyugodt.

Peking. Császári rendelet jelent meg, mely hivatalosan bejelenti a császárság visszaállítását. Egy dekretum szerint Csangfu tábornok vezetésével nagy tanács alakult, amely az állami ügyeket fogja intézni. Továbbá Hunki-Huan szenátor vezetésével egy másik bizottságot alakítottak, amelynek neve az „Erenyek Udvara” lesz.

Látogatás

orosz tiszti foglyok közt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

...A mai levelemben egy érdekes látogatásról akarok beszámolni. Ugyanis tegnap tegnapi egy svéd bizottság érkezett hozzánk sok-sok szeretetadománnyal megrakodva.

...Gyönyörű napsugaras, verőfényes időnk volt. A tábor igazán festői kép volt, amint a sok-sok ezer orosz hadifogoly tiszt és legénység sorakozva várta a bizottságot. Nagyon intelligens emberek voltak, akik igazán tapintatosan ehalálták az arany középutat, hogyan közelídjének az oroszokkal mielőttünk. Németül beszéltek a foglyokhoz, amit aztán egy orosz önkéntes lefordított a többségnek oroszul. Igen szép beszéddel kezdtek működésüket, melynek a magva a következő volt:

... Tavasz van, május szép és zöld hónapja. Itt a napsugár és a verőfény. A napsugár már idecsalta a fecskéket. A fecskék délről jöttek és vidámságot hoztak oszacsogásukkal. Mi svédok is, mint a fecskék eljöttünk bár nem a meleg és napsugaras délről, hanem északról a hidegség, jég és komorság hazájából. Azért mi is hoztunk napsugarat és verőfényt. Mi is hoztunk örömet, boldogságot és üzenetet. Sok-sok anya, sok-sok feleség és gyermek küldi forró ölelését, hogy a fogság

kemény napjaiban egy kis napsugár is érjen benneteket.

Egy kis ajándék, amit szerető kezek eszmagoltak össze, egy kis hazai, amit aggódó lelkek küldtek, ezek a ti napsugaraitok; ez a verőfény számotokra. Viseljétek nyugodtan a fogságot, tőrjetek — otthon várnak szeretetteljeitek és a boldog békében, ha majd visszatértek mind, akkor gondoljatok a svédekre is. Ha majd a békés tavasznak örültek otthon, akkor jussanak eszétekbe a fecskék, az északról jött fecskék, akik napsugarat hoztak nektek ...

Nagy, igen nagy volt a beszéd hatása. Igen sokan könyezve álltak, ugylátszik hazagondoltak ... messze, messze távol, a szibériai hómezőkön egy kis kunyhóra, egy asszonyra és sok kis gyerekre...

Ezután következett a szarvet adományok kiosztása. Itt már nem mutattak sajnos oly nyugodtságot, sem pedig meghatottságot, úgy a tisztok mint a legénység. Tolakodtak, nyugtalankodtak, irigykedtek egymásra. De hát mindenben van egy kis dissonancia...

A kiosztás után az orosz önkéntesek külön csoportba verődtek. Egy hozzánk jött és felkért bennünket, hogy látogassuk meg őket és vegyünk részt a svéd bizottság tiszteletére rendezett hangversenyükön.

...Karesun emelkedik büszke és csinos tornyaival az 1. számú legénységi lakóbarak eszo-

portból a „Verein” barak. A kulturának, a muzsáknak szent és áldozott hely, ahol a hadifogoly önkéntesek élnek igazán fejlegyészre méltó életet.

Ezt a hangversenyt nem lehet leírni, ezt reprodukálni lehetetlen. Gitár, balalajka, mandolin, hegedű, zongora sirt a kezük alatt.

Mindenkit magukkal ragadtak, velük érzett mindenki. A rabság, a fogság fájdalmas sirt ki minden melódiából. A honvágy, a fájdalom-érzet volt kiérezhető a mesterien előadott darabokból...

Ezzel az ünnepeg véget ért.

Most egy pár megfigyelésem fogom leadni, amit az orosz tisztok és önkéntesek közt szerezttem.

Előre bocsájtom, hogy az önkéntesektől a tisztok teljesen el vannak különítve, aminek egyszerű magyarázata a vallási ok. Ugyanis Oroszországban eddigelé igen sokan nem nyervehettek tiszti rangot és így mint önkéntesek kerültek fogságba. Azok a legintelligensebb emberek.

... 2000 kötetes könyvtárunkban a legbiresebb írók könyvei sorakoznak a szépen faragott állványokon. Vaskos filozófiai munkák mellett büszkén hirdeti a mi dicsőségünket egy pár franciára fordított magyar mester műve. Nyelvismeretük bámulatos. Alig van egykettő, aki ne beszélne öt-hat nyelven. Magya-

Aradi uri leány, uri fiu és a mostoha apa.

Panasz az Aradi Közlöny szerkesztőségében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Néhány hónappal ezelőtt, ugyszólván má-ról-holnapra, eltűnt Aradról az aranyifjuság egyik sokat szereplő tagja. Feltűnő volt a do-log, mert az illető a hangversenyeknek és mű-kedvelői előadásoknak állandó támasza volt s a nyári hónapokban mindennap ott lehetett látni a Hungária terraszán. A feltűnően szép fiu gyors eltávózása különösen a hölgyek kö-rében volt sokáig beszéd tárgya és sokan sze-relemmel párosult tragikus eseményt sejtettek a gyors távozás mögött.

S amint a következmények megmutatták, csakugyan azoknak volt igazuk, akik itt is a „cherchez la femme” elvét vallották a legbiz-tosabb kutató igazságnak. Mert ma délután egy sugar magas szép szőke leányka állított be az Aradi Közlöny szerkesztőségébe. Kedves arcán a szenvedés nyomai voltak láthatók, nagy kék szeme körül álmatlan éjszakák sötét bélyegét viselte. A hangja fátyolos volt s el-fojtott könyektől puha, amint szomorú törté-netét nekünk elbeszélte.

— Szerelmesek voltunk egymásba, ugy-e nincsen ebben szégyen? En legalább a szívem első és legtisztább érzéseivel szerettem. Midőn itt Aradon először megismerkedtem vele, szinte elkábított szerelmes és forró szavainak a hullámaival. Mindig a társaságom kereste és százszor fogadta esküvel, hogy nincs más vágya csak az, hogy engem feleségül vehes-sen. Miért ne hittem volna a szavának? Hi-szen ő egy előkelő aradi uri családnak a sar-jadéka s én is az vagyok. Bár jelenleg a sor-s nehézségeim miatt elszegényedtünk: semmi okot nem láttam fenéforogni, mely megakadá-lyozhatta volna házasságunkat.

— Ön tehát menyasszonyának tekintette magát?

— Természetesen, hiszen ő, ha nem is a nagy nyilvánosság előtt, de vőlegényem volt, tudtak erről barátai s az én hozzátartozóim is. Különbösen is onálló nő voltam, mert egy aradi gyógyszeriarban készültem a gyógyszerészi vizsgára. Ez a szerelem egészen lefoglalt, úgy annyira, hogy mint gyógyszerész-kisasszony

nem is tudtam már eleget tenni főnököm kö-vetelményeinek, nem tudtam teljes odaadással végezni laboratóriumi munkámat, úgy, hogy kénytelenem voltam otthagyni jól jövedelmező állásomat, hogy pihenni menjek. Vőlegényem állandóan biztatott, hogy nem kell sokáig vár-nom, őt nemsokára nagyobb jövedelmű állásba fogják kinevezni s akkor a mi boldogságunk ideje elkövetkezik.

— Beszélte-e ön vőlegényével arról, hogy mit szólnak szülei az önnel kötendő há-zassághoz?

— Többször volt szó közöttünk erről s ő mindannyiszor megnyugtatót. Azt mondotta, hogy édes anyja tud a dologról, mostoha atyjá-val pedig majd elintézi könnyen a mi boldog frigyünk dolgát. Így a legboldogabb álmodo-zásban vártam az elkövetkezendő szép remé-nyek napját, midőn egyszerre a legkeserűbb valóságra ébredtem. Vőlegényem egyszerűen eltűnt Aradról. Minden bucsuszó s egy sor irás nélkül elhagyott. Elhagyott könyörtelenül és rideg szívvel. Képzelték, hogy ez a felte-dezés mélységesen összetört. Az idegesség annyira elővett, hogy elakartam pusztítani ma-gamat. A gondos ápolás következtében csak hamar magamhoz tértem s kutatni kezdtem vőlegényem után s tudni akartam azokat a kör-ülményeket, amelyek miatt tőlem elsza-kasztották.

— A kórházból való kijövetelem után azonnal fölkerestem vőlegényem mostoha aty-ját, de azt a választ kaptam, hogy ő is eluta-zott Aradról hosszabb időre. S amint megtud-tam, ez tényleg igaz is volt. Megtudtam azt is, hogy vőlegényem Budapesten kapott ál-lást s mostoha atyja jelenleg szintén Budapes-ten tartózkodik. Egy pillanatig sem habozva azonnal vonatra ültem s egyenesen vőlegényem atyjához siettem. Megtudtam, hogy az egyik előkelő budapesti fogadóban lakik, s úgy gon-doltam, hogy az a férfiú, aki Aradon olyan előkelő pozíciót tölt be s akinek kötelessége minden szépet és jót ápolni és előmozdítani, ami szép és drága frigyunktól sem fogja meg-tagadni atyai áldását.

mában mosolyog... Béke van már... ott-hon van... édes anyja mellett...

Ellenben a tiszték. Nyomorúság, szomorúság még irni is róluk. Két csoportba oszt-hatók: az akadémiát végzettek és az altiszték-ból lett tiszték. Az első csoport csupa arisz-tokrata. Intelligens akar lenni, holott csak mű-velt paraszt. Náluk nem dicszítgálják a mű-velt és intelligenset.

A másik csoport műveletlen, lusta fanati-kus és analfabéta. Ne csudálkozz, amit most mondok, de ez tény dolog, van köztük ezredes is, aki míg a nevét sem tudja leírni. Idióta kinézésű emberek, arcukon a butaság, a sem-mit mondóság honol.

Mind a két csoport kölcsönös ellenszen-vel viseltetik egymás iránt. Gyűlölködnek és kemkednek egymás ellen. Ellenben szokni mindegyik akar.

Semmi sem mutatja, hogy ezek kultur-emberek, nem olvasnak és nem érdeklődnek semmi iránt sem. Egész napon át künn fek-szenek a napon; fekvé étkeznek és még be-szélni is lusták.

Jelemző, hogy még mind azt hiszi, hogy a szerbeké Belgrád. Azt hiszem ez elég ekle-táns pelda a fanatizmusukról, aminek fő pan-dántja a győzelem.

Sok baráti szeretettel köszönt:

Manthner Zoltán.

— Egy dunaparti hotel halljában talál-koztam vele s egy kedves öreg ur helyett egy rideg és keményszívű aggastyánra találtam. Kereken és határozottan kijelentette előttem, hogy mostoha fia házasságába egyáltalában nem egyezhetik bele, mert a fiu beteg s a házasságra alkalmatlan. Én jól tudtam, hogy ez egyáltalában nem igaz s épen azért sirva könyörögtem előtte, hogy változtassa meg el-határozását s ne törje össze egészen az éf szerencsétlen kis és szomorú életemet. Kéré-seimre nem hogy meglágyult volna, de egy-szerre fenyegetővé vált a szava s szinte kiál-totta:

— Takarodjék haza Aradra, mert külön-ben innen Budapestről elfolyokoltatom! — Ezt mondotta nekem, majd miután látta, hogy szinte összeesem a fájdalomtól, hozzátette, hogy a legközelebbi vonattal s is haza fog jönni Aradra s akkor majd tárgyalunk az ügyről.

— En abban a boldog reményben siettem haza Aradra, hogy ez az öreg ősz haju ember nem ártat s csakugyan hazajön, de itt Aradon azt tudtam meg, hogy eszeágában nincs egy-hamar visszajönni Aradra. Mert előkelő pozí-ciójából hosszabb időre távozott valami beteg-ség ürügye alatt s oda talán többé vissza sem tér.

— S nem igyekezett vőlegényével talál-kozni Budapesten?

— Lengetetlen volt, mert vagy tudtul ad-ták ott tartózkodásomat s ő nem jelentkezett, vagy elutaztatták erre az időre Budapestről. S én most itt állok minden lelki erőmtől meg-fosztottan s nem tudom kit vádoljak jobban: a lelkiismeretlen vőlegényt vagy a könyörtelen mostohaapát, akiről csak itt Aradon tudtam meg azt, hogy rideg és jégszívű ember.

Tiltakozás

az orosz offenzíva ellen.

— Saját tudósítónk teletorjelentése. —

Stockholm. Az angol alsóházban arra az interpellációra, amely a szövetségesek hadicéljainak megtárgyalására tartandó konferenciára vonatkozott, Lord Robert Cecil kijelentette, hogy az orosz kormány konferenciá-ra hívta meg szövetségeseit a hatalmasodó békemozgalom dolgában. Az angol kormány tárgyal az ügyben szövetségeseivel.

Stockholm. A Rjecs szerint az orosz kormány sürgeti a konferencia egy-behívását, mert a munkás és katona tanács azt kívánja, hogy a hadicé-lokot revízió alá vegyék, továbbá az albán és szerb dolgokat megtár-gyalják.

Zürich. Az orosz offenzíva meg-kezdése óta csak hivatalos jelentések érkeznek Pétervárról. Az orosz ha-tárról, Stockholmon át hétfőn kelt hírek szerint az offenzíva megkezdé-sét nagy izgalommal várták, azonban annyi kozákesapat van összpontosítva, hogy komoly tüntetés lehetetlen. Le-nin hívei nyíltan hangoztatják, hogy az offenzíva a forradalom minden eredményét kockára teszi és a mi-niszterelnökhöz több ezer tiltakozó távirat érkezett.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit

hogy a lapkihordóktól újságot vá-sárolni, vagy nálunk a lapra elő-fizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el.

ral is tudnak, sőt az egyikük a napokban egy helyi lapban zamatos magyarsággal megírt no-vellával próbálkozott.

Olvassó termük, billiárd szobájuk és elő-adó termük van. Elsőrangú művészi kezek tes-tették a falakat. Színpadjukhoz a díszleteket, mozijukhoz a plakátokat mind-mind ők készi-tették. Mindnek egyetemi műveltsége van és igazán értelmes, okos emberek. Szindarabokat, felolvasásokat, hangversenyeket rendeznek az orosz hadifogoly katonák számára.

Irni, olvasni tanítják őket, könyveket ad-nak olvasni. Vigasztalják a már-már csügge-dőket, különféle szónakoztató társasjátékokkal mulattatják a hazavágyókat.

Billiárd termükben jókedvűen tanítják a legényiséget játszani. Sohasem mutatják, hogy ők is vágnak haza; ők mosolygó arccal szen-vednek. Meglátogatják a kórházban levőket, biztatják a súlyos betegeket és... kikisérlik utolsó utjokra a szerencsétleneket, akik távol hazájuktól haltak meg...

Csak esténként, amikor szobáikba vonul-nak, amikor egyedül vannak, akkor tör elő az egész napon át jól elrejtett fájdalom. Halk só-hajjal kérdik egymástól... „Miért is van há-ború... mikor megyünk már haza?...”

Zokogva borul a lányos arcu Wladimir önkéntes párnájára és sirva alszik el, de ál-

Ötven fillér egy barack.

Aradon vásároztat zöldséget az osztrák kormány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ha lámpával keresnénk, sem találunk ma Arad városához hasonló boldog várost cukor-ellátás tekintetében. Más városokban az emberek szinte egymást ölik a cukorért, de Arad város közéleti hivatala a legmesszebb menő igényeket is kielégítette rövid pár nappal ezelőtt azzal, hogy felhalmozott cukorkészletét befőzés céljaira szinte korlátlan mértékben osztotta szét a közönség között. Az asszonyok boldogan ujságotak egyik a másiknak, hogy ki húsz, ki negyven, sőt nyolcvan kilogramm cukrot is kapott befőzés céljaira, hogy most már nyugodtan néznek a befőzési szezon elé, éléskamrájukban vígan várják a cukorkészletek a befőzendő gyümölcsöket.

Sajnos, azonban mi sem lehetünk teljesen boldogok, mert amikor bőven áll rendelkezésünkre a cukor, amikor itt van a gyümölcsben bővelkedő hegyaljánk, ugyanakkor szinte ismeretlen fogalomként vált előttünk a gyümölcs. Noha igen jó termés volt cseresznyében, csak nagy utánjárások és verekedések után lehetett jó magas áron befőzni való cseresznyéhez jutni. Ugyanezt látjuk a meggyénél, a szinte fokozottan ijeszítő mértékben áll előttünk ez a lép a kajszinbaracknál. A tavaszi kedvezőtlen időjárás, a késői fagy, virágjában érte a kajszinbarackot, s csak egy-egy védett helyen lévő kajszinfa menekült meg a lesgyűs veszélyétől s hozott a gazdájának ma igazán sokat érő termést. Hogy mily hihetetlen áron kelnek el ma a piacon a befőzésre szolgáló gyümölcsök, arról tanuságot tett az a vétel, amelynek szemtanúja volt ma reggel az aradi piacon az Aradi Közlöny tudósítója.

Két parasztaasszony tartott be a hegyaljai motoros állomása felől a piacra, mindkettőnek a karján egy kis kosárka. A tartalma gondosan letakarva, mintha a legdrágább feltett kincs volna bennük. De úgy is volt. A piacra érve alig nyitották fel a kosarukat borító kendőt, a közönség megrohanta mindkettőjüket s versenyre keltek a vevők egyik a másikával a kosarak tartalmáért. A két kosárkában befőzésre való kajszinbarack volt. A két asszony minden lelkiismeret furdalás nélkül a lehető legtermészetesebb hangon huszonöt krajcárt kért egy-egy kajszinért. Az eiszornyüködés moraja futott végig az érdeklődőkön, de a következő percben már ott volt a minden körülmények között és minden árat megadó vásárló kéz s a kajszinbarackot rögtön átszámoltatta a vásárlásra előkészített kosarába. Az egyik kosár tartalmáért huszonnégy koronát, a másikért pedig 36 koronát fizetett ki a boldog vevő. Természetesen volt a kosárban apró barack is, olyan, amelyet befőzésre felhasználni sem lehetett. Ezek a szemek persze kivételt nem képeztek, egyre-másra ötven fillért kapott érettük a parasztaasszony.

A boldog vásárló a drága gyümölcsessel sietve távozott a piacról, az eladók pedig boldogan gyömöszölték be a bankókat keszkenőjük sarkába.

Az Aradi Közlöny tudósítója folytatta sétáját a piacon s az Emke kávéház előtt egy nagy sátor alatt hatalmas kosarakba egybegyűjtve látta a piacunk legszebb, legválogatottabb termékeit. Saláta, uborka, zöld paprika, kalarabé, zöld bab, óriási mennyiségben állottak felhalmozva e sátor alatt, hol nagy kosarak levarásán szorgalmasan dolgoztak sváb munkás asszonyok.

Míg a piacot járó háziasszonyok kezeiket fordelve járáltak kofától kofához a kénytele-

nek voltak üres szatyorról távozni hazafelé s egyiknek-másiknak szemében ott ült a köny, az alatt a sátor alatt egyre gyűlt mindég nagyobb és nagyobb halmozásban zöldségfélék egész tömege, hogy Bécs lakosságának szükségletét fedezze.

Az Aradi Közlöny tudósítójának alkalma volt megbizonyosodni arról, hogy a vásárló, aki kis könyvecskéjével kezében jár a kofák között, minden alku nélkül minden árat megad, amit a termelő az árújáért tőle kér. Ennek a magarázata amilyen egyszerű reánk, aradi fogyasztókra, annyira fájdalmas. Bécs városának naponta száznál több waggon zöldségfélétszállítanak Magyarországról, erre a célra történik az aradi piacon is a vásárlás. Az osztrák kormány megtérít minden árat, amiért a zöldséget részére szállítják, viseli a vásárlással járó mindentelje kiadást, a szállítás költségeit, a vásárló ügynökök díjait a Bécs város közönségének a maximális áron adja át Magyarországról kikerült zöldségféléket, s maga pedig viseli a maximális ár és a ténylegesen kifizetett mindentelje költség közötti különbözetet. Érthető hogy a helyi vásárlóknak nem okozhat lelkiismeret furdalást az, hogy az aradi piacra kerülő zöldségfélékért minden árat megad, amit érte kérnek. Természetes és érthető, hogy amikor a piacon minden alkuval nélkül szinte diktálják így a magas árakat, csak hogy a szükségletet Bécs városa részére fedezhessék, ugyanakkor a helyi fogyasztóközönségnek is meg kell fizetnie ugyanazokat az árakat, amiket ezek a vásárlók a termelőknek megtíztenek. Mindaddig, amíg a piacunkat meg nem védjük ezektől az áldozatoktól nem kímélő vásárlóktól, akik egyenesen az osztrák kormány zsebére költenek, addig nem lesz képes visszanyerni a piacunk a normális árakat s kénytelenek leszünk a legnagyobb szívfájdalmak közepette is napról-napra elvázni a rettenetes drágaság alatt.

Megjelenik végre a városi kertészet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kálvária járás ma minden háziasszonynak az útja, ami a piacra viszi őt. Nem csoda, ha sirfajakad egy-egy gyöngéd idegzetű asszony, amikor odaáll a zöldségárus elé s azt hallja, hogy öt korona egy kiló zöld bab, három korona egy liter zöld borsó, hatvan és nyolcvan fillér egy fej kalarabé és hiába járja fátára magát, nem tud egy szem burgonyát vásárolni, de ha a savanyítani való káposzta árát tudja, akkor egy öklömnyi fejért három koronát kérnek tőle. Az aradi piac rettenetesen drága és azzal igyekeznek vigasztalni az életerejéből élő agyonsanyargatott aradi embert, hogy örüljön, ha fél havi fizetéséért néha napján ehetik valami zöldségfélék a főszezonban, mert másutt még az sinos. Gyenge és sovány vigasztalás, mert hát az a szolidaritás, amely elviselhetővé teszi a közös bajt, igen szép filozófiai elv, de mint ismeretes a gyomorral nem lehet filozofálni.

A fél napot piacon töltő aradiak a bölcselkedés helyett, inkább jozan kérdéseket feszegetnek és napok óta kíváncsian kutatták, keresték, hogy vajon hol az a sokat emlegetett városi kertészet, amelynek egyrészt az lenne a feladata, hogy elelmiszert szállítson az aradi piacra, másrészt pedig, hogy árszabályozóként

lépjen közbe és amennyire lehet nyomja le normális nivóra a horribilis zöldség árakat. A városi kertészet nem volt sehol, az egész nyár folyamán egyetlenegy fej kalarabé sem került ki onnan a piacra. Az emberek várták türelimmel, hogy majd a főszezon derekára csak megjelenik a széles napernyő és alatta a kívánatos friss élelmiszer, de mikor azt látták, hogy ebből semmiféle sem lesz, azt kezdték kutatni, hogy a városi kertészet termékei hova lesznek? Egy-kettőre készen is voltak a válasszal s azt állapították meg, hogy annak áldásaiban csak kivételes hatások rezeghetnek és a panaszok abban a formában is testet öltenek, hogyha valaki a városi kertészetbe kimegy s ott a helyszínen akar vásárolni, azt a választ kapja, hogy a készletek el vannak már adva, azokat onnan a helyszínről el viszik azok a boldogok, akik talán rózsabokorban jöttek a világra.

Ezek a panaszok ugyilátszik alaposak és jogosak voltak, mert eljutottak illetékes helyre és mint ma értesültünk, intézkedés történt oly irányban, hogy ez a válogatás megszűnjék, sőt onnantól a városi kertészet minden termékét az utolsó szemig köteles a piacra szállítani és ott hatóságilag megállapított áron értékesíteni. Hiába fordul tehát bárki is ezentúl a városi kertészethez, az senkinek se adhat el, hanem csak a piacon árusíthat. A város elég nagy területen új konyhakertészetet, elég nagy mennyiségben termel mindentféle szezoncikket és az a többlet, amely ilyen módon a piacra kerül, feltétlenül árszabályozóként fog hatni s remélhető, hogy a nem milliomosok is hozzájutnak a főzéltekéhez, amelyekre most annál is inkább rá vannak utalva, mert a husárak oly magasak, hogy csak annak jut asztalára hus, akinek a sult galamb az ölébe repül.

Kavarodás

egy szabadkőmíves levél körül.

Vizsgálóbiztost küldött ki a Nagypáholy.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A szabadkőmíveség Magyarországi Szimbolikus Nagypáholyának Szövetségtanácsa május 26-án rendkívüli ülést tartott, amelyen Bókay Árpád nagymester olyan esetről tett bejelentést, amely szerinte a magyar szabadkőmíveség történetében első ízben fordult elő.

Bókay dr. előadta, hogy a Népszava május 20-iki számában "Archimedes páholy" aláírással levelet közölt, amelyben a nevezett páholy tagjai közül — a levél szerint — a "páholyba tömörült radikális világnézetű polgárok" tízezer koronát küldöttek a magyarországi szociáldemokrata párt titkárságának a béke ügyének előmozdítására Stockholmba kiküldött megbízottak költségeinek részben való fedezésére.

A szóbanforgó levél — mondotta Bókay dr. — olyan, hogy ha valaki antipátiával vagy csak nem jó szemmel nézi a szabadkőmíveséget, azt olvashatja ki belőle, hogy itt egy páholy pártpolitikai célokra pénzt adott. A szabadkőmíveség, — fejtette ki az elnöklő nagymester — minden egyes tagjában pacifista és a háboru mai stádiumában talán már nyíltan fel is lehet szólalni a béke érdekében, de ennek úgy kell történni, hogy ne ártsa a szabadkőmíveségnek. Már pedig a szóbanforgó levél nemcsak formailag is helytelen, mert megsértette a szabadkőmíves alkotmány azon rendelkezését, amely avatlan sajtóban a páholyok beléletere vonatkozó közlemények közzétételét megtiltja, de lényegében is hibáztatandó mert olyan szinten tüntet fel a szabadkőmíveséget, mintha valamilyen pártpolitikát pénzzel támogatna.

A rendkívüli tanácsülés az elnöki bejelentés után meghallgatta azt a jelentést, amely ebben az ügyben tett intézkedésekről számol be.

A jelentés előadja, hogy a level a páholy vezetőségének előzetes felülvizsgálata és aláírások nélkül ment ki. A levelet nem az arra hivatott titkár szövegezte és sem a főmester, sem helyettese nem is látta.

A jelentés fölött vita indult meg, amelynek során az a feltevés alakult ki, hogy az „Archimedes” páholy azon tagjai, akik a szóbanforgó levelet a Népszavához írták, a formára nézve talán tévedtek, de a béke előmozdítását célzó eszlekedetük bizonyára jóhiszemű és szabakörműves-szállásban fogant, mert hiszen mindnyájan kívánják a béke előmozdítását.

A szövetségtagos — bár módjában lett volna szigorúbb rendszabályokra — a jóhiszeműséget a maguk részéről is feltételezve, ugyanazonos, hogy az egyes nagymesteri bizottság által megvizsgáltatja és e célból bizottságot küld ki, amely hivatva lesz az „Archimedes” páholy egész ügymenetét is vizsgálat tárgyává tenni s a köteles feyelem megbontásának ezt az esetét behatároltan tanulmányozni.

H I R E K.

Mennyi lisztet kapunk?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kapunk a következő söröket:

Tekintetes szerkesztőség! Olvasván a lisztellátásra vonatkozó cikkeket, — bár én érdektelen vagyok — de nem alhatom meg, hogy egy alapos tévedésre ne hívjam fel b. figyelmüket.

Onok azt írják, hogy a szegény embernek 30 kg., a gazdag embernek 120 kg. liszt jut egy évre.

Ha valaki megveszi a búzáját, a 144 kg.-ot, ebből a) az őrlésért lemegy váma 10% = 14 40 kg., mely váma pénzzel meg nem váltható. Marad tehát őrlésre 129 60 kg., ebből b) a malom lejárát elporlásra 2% = 2 60. Maradna 127 kg., ebből c) beszúradás és egérkár stb. legalább 4% = 5 kg., ekkor tehát a liszt csak 122 kg.-ból. Ha a buza 100 kg.-ból kiad 76 kg. lisztet, ez már jó eredmény, tehát a 122 kg. búzából lesz legjobb esetben 92 kg. liszt.

Tehát nem 30 kg. liszt a különbség a szegény és tehetőlisztje között, hanem legjobb esetben 8 kg.

A múlt év folyamán azonban, midőn óriási sok volt az egér, közvetlen tapasztalatból tudom, hogy én megvettem a nekem engedélyezett 12 mm. búzát, azonban őrlésre csak 1120 kg. került, tehát a hiányom (beszúradás, egérkár, elszóródás stb.) nem 4 százalékot tett ki, hanem ezt felvettem, hanem közel 7 százalékot, s ny esetben a szegény embernek ep úgy 7 kg. esik havonta, mint a tehetősnak.

Ezenkívül a búzának havonként a malomra való szállítása szintén pénzbe kerül, ami a kis vásárlói nem terhel.

Csupán figyelmüket akartam a tévedésre felhívni, mert cikkeik az üggyhez nem értő szegényeket csak izgatták. Teljes tisztelettel Zimovvi Endre dr.

— A német császári pár Bécsben. Bécsből jelentik: A német császár és császárné július 6-án reggel kíséretükkel együtt Laxenburgha érkeznek, ő császári és apostoli királyi felségnek és a királynénak annak idején tett látogatásáról.

— Az aradi főispánság. Budapestről telefonálja tudósítónk: A Károlyipárt körhelyiségében ma este egész határozottsággal azt beszélték, hogy Barabás Béla lesz Arad város és Arad vármegye főispánja. A kormány egyeztetni akarja a két főispánságot és az erre vonatkozó tárgyalások már befejeződtek. A hírt fentartással közöljük.

— Az előfizetést negyed alkalmával felkérjük azou t. előfizetőinket, akiknek lapelőfizetési hátralékuk van, sziveskedjenek az összeget legkésőbb folyó hó 10-ig okvetlen beküldeni, mert ellenkező esetben lapunk küldését beszüntetjük.

— Wekerle Sándor iskolatársai. Ma van ötven esztendeje annak, hogy Wekerle Sándor dr. volt minisztereink. Fehérvárott a ciszterciákknál letette az érettségi vizsgálatot. Ötven esztendő életkornak is tekintélyes a mai idegromboló időkben s Wekerlének csak a legutóbbi időkben szántak ismét olyan szerepet, amely egész tértit kíván. Nem a gyönyörűkora, nem is munkaképességének megőrzöttség volt az ok, ami miatt hatalmas képességeit nem értékesíthette az ország javára. Az ötvenedik évfordulót Wekerle hét iskolatársi körében tölti. Ezek: Schmidt József v. b. t. t., ny. államtitkár, Babits János sopronmegyei plébános, Pollak József dr. megyei főorvos, Devecser, Novák Ede ny. aljárásbíró, Sandorfi Ignác városi tanácsos, Veszprém, Thomay József ev. lelkész, Szeged, Lőke Mór ar. orvos, Tapolca. Este közös vacsora volt a Deiben, ma délelőtt hálaadó istentiszteleten vettek részt a veterán diákok a zuglani kápolnában, délután pedig Schmidt József látta őket vendégül ebédre.

— Honvédek a hadiközpontban. Budapestről telefonálja tudósítónk: A harmincadik honvéd pótzászlóaljparancsnoka Papp-Vály Elemér ezredesnek buzdítására a tisztek és a legénység a hatodik hadiközpontból öt és háromnegyed milliót jegyezték. A szervezés munkájában nagy része van László Béla századosnak, a pótzászlóalj segédtisztjének, a kit a szép munkában Sényi Miklós, Fleischman Ernő és Tarján Ödön főhadnagyk támogattak.

— A gyermeknapok. A szombati és vasárnapi gyermeknapokra nagyban folynak az előkészületek. A vezetőség az idén egészen új ötletekkel tarkította a gyermeknapok műsorát. Érdekes látványosságokat tart meglepetésül. Ezenkívül virág, levelező lap, fagyalt és pezsgő árusítás lesz, továbbá katonai és cigányzenekar fogja szórakoztatni a közönséget, amely ugyancsak bő kárpótást nyer filléres adományokért. Reggel nyolc órától egy óráig és délután három órától az esti órákig tart a gyűjtés. Szombaton délután a 33. gyalogezred katonazenekara a központi kávéház előtt és vasárnap délután pedig a kulturpalota előtt fog játszani. A Minorita templom előtti felállítandó sátorban nem, mint előbb írtuk, a kongregáció, hanem a Katolikus Háziasszonyok egyesülete dr. Leitner Ernőné, Gyulányi Rezsőné és Keresztes Arzéné vezetésével végzik a gyűjtést.

— Meggyilkolt házaspár. Kaposvárról jelentik: A Vesztegyőhöz tartozó Hosszú nevű telepen vasárnapra virradó éjszakán...

dős földmivest és feleségét, Balint Borbált. A gyilkosságot vasárnap reggel fedezték fel. A esendőség megállapította, hogy a tettesek a bezúzott könyhaüvegajtón hatoltak a szobába és fejszével és késszurásokkal ölték meg az öregeket. Fölmerült gyanu miatt az öreg házaspár vejét, Meyer Jakabot és ennek 16 éves fiát letartóztatták.

— Zsir kiosztás. Felhívom az I. és II. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy esütőtökön, a III. kerületéhez tartozó kereskedőket, hogy pénteken és a IV. V. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy szombaton délelőtt a zsír utalvány kiváltása céljából a közlelmzési hivatalban jelentkezzenek. Az élelmiszer igazolvány három számú szelvénye váltható be adagonként 10 deka zsírra, melynek kicsinybeni eladási ára 1 korona. A többi kerületekben a zsirkiosztás a jövő héten" közhírré tendő napon fogja kezdetét venni. A közlelmzési hivatal vezetője.

— Elhalt katonák fényképei. Közhírré teszem, hogy az ismeretlenül elhalt katonák és a hadsereg kíséretében ismeretlenül elhalt polgári egyenét XVII. sz. fényképosoportja a rendőrkapitányi hivatal bejelentési ügyosztályában közszemlére van kitéve, s az azokra vonatkozó egyéb adatok ugyanazon hivatalban megszereshetők. Green Nandor főkapitány.

— Öngyilkosság a dohány miatt. Bihar-keresztesről jelentik: Bihartoldon Puske Zsigmond öreg földesgasda felakasztotta magát és meghalt. Az öngyilkos levelet hagyott hátra, melyben érzékenyen bucsuzik a családját és többek közt ezt írja:

— Nem bírom ki tovább. Két hete elmondtam, hogy egy szikra dohányt nem tudtam kipróbálni. Próbáltam mindent, látványokat meg megpróbáltam levelet is tölteni a pipámba, de az nem embernek való. Ne haragudjatok, de nincs mit tennem. Dohány nélkül nem ér az élet semmi, inkább elpusztatok, mint így tengődjek. Bőve ha kenyer nincs, hagyjátok a pipás embernek, inkább kopjalmi mint száraz szájjal nyögő-rögni. Elég baj, de már ennek így kellett lennie, bocsásssa meg vehetőm a jó Isten.

— Rendeltetés elvezetéséről, főleg nehéz esetek, az althoz és a dohányzás mértéklen elvezete után, a természetes „Ferenc József” keserűvíz a bálosatomat fájdalom nélkül káros-talóbbin, a nyav is megszűnt s gyakran már rövid idő alatt jó étvágyteretet teremtet.

— Helybeli és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levélpapírosok, papírzacsok, képes levelező-lapok, papírszálvetek, noteszek, stb. legolcsóbban Kerpel László papírnagykereskedésében.

MOZGÓKÉPSZINIAZ.

* „Terje Vigen” az Apollóban. Két szenzációs repriz után pénteken egy minden tekintetben izgalmas és érdekes filmet hoz a közönség elé az Apolló-színház. Itsen egy világhírű költeménye, a Terje Vigen kerül péntektől kezdve három napon át bemutatásra szízszer, tökéletes átdolgozásban, melyhez hasonló irodalmi értékű filmet ritkán van alkalmunk a közönségnek élvezni.

* Psilander-repriz az Apollóban. Psilander estje volt ma az Apollónak: az Egyiptom gyöngyének reprizét tartotta meg olyan óriási érdeklődés mellett, amilyen e monumentális film iránt már a premierkor megnyilatkozott. Psilander halála előtt kreálta Egyiptom gyöngyének szerepét s mintha érezte volna korai elmulását, szinte önmagát malta felül, annyira töltötte el a szerep és a szokottól is kiválóbb

LEGUJABB.

Reggel 3 ózaker érkezett telefonjelentés.

Szünet állott be az orosz támadásokban.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A keleti fronton a nagy orosz kényszer offenzívának már *harmadik napján szünet állott be.* Az a kiméretlenség, amellyel itt az orosz hadosztályokat angol és francia tisztek vezetésével hareba kergették a cári hadviselés véres módszerének alig állott mögötte, sőt meglehet, hogy felül is multa. A beszállított számos fogoly boldog volt, hogy megmenekülhetett a pokolból. A foglyok azt vallották, hogy *lovások állottak készenlétben, hogy a hátrálókat ismét hareba keressék.* Julius 3-án az egész orosz fronton megakadtak a támadások. Osupán Brzezanyánál kísérelték meg az oroszok támadásaik megújítását. Az 1916. évi tavaszi offenzíva borzalmas napjai, amikor a támadók ezredsámbra estek el, újra megismétlődtek.

Az új erők szakadatlan hareba vetése sem használ az oroszoknak. Brzezanytól délre több erős támadás omlott össze. A brzezani—tarnopoli vasútvonaltól északra fekvő állások ellen délután egy ózaker mindenféle kaliberű ágyuk hatalmas tüzelése kiujult. Estefelé az oroszok Brzezany magaslatait megtámadták. A többszörös tulerővel megindított támadás egyetlen eredménye egy századnyi szélességű orosz fészek volt, amelyet legnagyobb részt ismét megtisztítottunk. A Zlota—Lipa nyugati partján és Jicsinnél az orosz állásokba intézett előretörésünk alkalmával foglyokat szállítottunk be.

Budapest. A főhadiszállásról jelenti: Az orosz vezérkar jelenti július 2-án: Zlocov irányában csapataink két napi tüzéségi előkészítés után az osztrák-német állásokat a Konyuchi-Byski fronton elfoglalták. Hatalmas harcokba kerütek Konyuchi megerősített falut. Három ágyut és 7 gépfegyvert zsákmányoltunk. Brzezanytól délkeletre tüzéségi előkészítés után az ellenség hatalmasan kiépített állásait megtámadtuk és részben heves harc után elfoglaltuk. Német és török ellentámadások miatt közelharcra került a sor. A nap folyamán itt 9 tiszte és 1700

török és német katonát ejtettünk foglyul. Az ellenség csapatjegységei több nagy veszteséget, különösen tisztekben szenvedtek. — Julius 1-je óta összesen 143 tiszte, 10,000 embert ejtettünk foglyul és 7 ágyut és 7 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Rotterdam. Pétervárról jelenti: Nagy előkészületek a front mögött, jogossá teszik az ententának azt a reményét, hogy az orosz offenzíva az egész frontra kifog terjedni, miután ezen a szakaszon a harcok az ellenség ellen teljes sikert fognak elérni.

Stockholm. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Az orosz offenzíva alkalmából a katonai és munkástervezésnek általános kongresszusa tanulmányozó többséggel elhatározta, hogy a hadsereghez felhívást intéz, amelyben a többek között ezeket mondja: Az orosz forradalom már régóta hareba szólítja a világbékeért az összes országok népeit. Amíg Európa népei felszólításunkat nem teljesítik, addig a háboru nem a mi hibánkból tovább tart. Szervezettségtek és erőtök, amelyről az offenzíva tett tanúságot, siettetni a háboru befejezését.

Ezután felszólítja az országot a felhívás, hogy egyesítse minden erőfeszítését arra nézve, hogy megsejtsse a hadsereget.

Amsterdam. A Hollandi Távirati Ügynökség jelenti: A katenburgi kerületben este újabb zavargások voltak. Több üzletet kifosztottak. Ejjel tizenegy óra tájban megkezdtek az utcáknak a tömegektől való megtisztítását. Összeütközésre került a dolog. A rendőrség és katonaság szétoszlásra akarta bírni a zavargókat, de ezek fenyegetően léptek fel. A katonaság sortűzet adott és sokan meghaltak és még többen megsebesültek.

Köszvény. A politiken newyorki tudósítója táviratozza: Amerika most abban a helyzetben van, hogy három hónapon belül két millió fónyi hadsereget szerelhet fel.

Berlin. A Wolf ügynökség jelenti este: Sem nyugaton, sem keleten nagyobb harci esemény nem volt. Repülőink sikeres tevékenységet fejtettek ki.

küna gyönyörködéssel nézte a csudás, szinpompás filmet, amely még esütörtökön megy. 3

IRODALOM ES. MŰVESZET.

Színházi heti műsor.

Csütörtök: A Golem, újdonság, előszőr.

Pénteken: A Golem, daljáték.

Szombaton: A Golem, daljáték.

* A Golem bemutatója. A nyári kényezgyik legérdekesebb újdonsága kerül holnap előadásra. A Golem legendát kedvesen, de mégis erőteljesen ültette át a színpadra Kövessy Albert. A híres prágai rabbi otthonába visz el bennünket az első felvonásban, ahol a nagy tudásu rabbi régi masok valóra keltésén fáradozik, életre akarja kelteni a Golem-et, az agyagszobrot. A szoborból ember lejt és a legemberebb érzés kinozza a szerelem, melyet a rabbi leánya iránt érez. Mirjám szerelmes a rabbi fiatal tudós tanítványába. Vidám és meg-

ható jelenetek egész sora után ketten a fiatalok boldogok lesznek. A Golem pedig a világ legszomorubb lényé, míg végre letápi nyakát a bíró amulettel és ömaga pusztítja el magát, elküszik a világból, mely számára csak szenvedést jelentett. Az újdonsághoz új dizslet is készült. A Golem a mai naptól kezdve sorozatos előadásokban van műsoron. — Vasárnap előadások. Vasárnap, mint rendszeren, két előadás lesz, délután fél négykor a Csárdás királynő operett kerül színpadra, este pedig a Golem-nek van a sorozatos előadása.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Feljelentő lapok.** A faértékesítő-hivatal bejelentő lapjai a kereskedelmi és iparkamarához ma leérkeztek s a Kamara irodájában a fa- és szénkereskedők rendelkezésére állanak.

— **Könyvkötő-vászonháló.** Illetékes helyről jött értesítés szerint könyvkötő célra hasz-

nalandó szövött áru, haliko további készítése bizonytalan időre beszünttetett. Ugyanazak a könyvkötészethez használandó közönséges vászon készítése is felfüggesztett.

A KIADÓHIVATAL IZENETE. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

Megdrágul a börzespekuláció is.

Fővárosi tudóstörőztől.

Azt mindenki tudja, hogy a budapesti tőzsdén sokáig tanakodtak, hogy miként lehetne a tőzsdéi spekulációt kissé megfékezni. Kezdték a tanácskozásokat úgy karácsony táján, amikor saépen havazott és a tőzsdén akkora üzlet volt, hogy a bizományosok és ügynökök nem győzték effektuálni a kötéseket. Tárgyaltak tavasszal, amikor már elfogyott minden áru, s a kereskedők elindultak börzézni és ezzel megint szaporították a spekulánsok számát. Aztán tárgyaltak nyáron, amikor már annyi lett a pénz és annyi a spekuláns, hogy hordárok a kővetenypogram helyett arályamkurzusok-ot árulnak az utcán. Ha megunták a sok fejttést, akkor a tőzsdeterem korlátjának körformáját meggyógyosították, a padokat átrakták a jobb oldaltól a baloldatra és a tőzsdétükár eseményét áthozták a terem egyik feléről a másik felére. Közben a bécsi tőzsdén szigorú szabványokat léptettek életbe, Berlinben kizártak egy esomé embert és megfékeztek a spekulációt és Konstantinápolyban felépült egy egészen új tőzsdepalota. De nálunk csak tárgyaltak rendületlenül.

És a vége mégis az lett, hogy a tőzsdéjárték elcsönvesedett. Az eső nélküli nyár, a borzalmas hőég, a tőzsdeterem elviselhetetlen forrósága egyzeribe megoldotta azt, amin a tőzsdetanács és az Ártélapapkereskedők Egyesülete olyan behatóan tanácskoztak. Az emberek nyaralni mentek assal a tudattal, hogy már ugysis eleget kerestek az idén.

(A síófoki tőzsdé.)

Csak Síófok kivétel: a legnagyobb zugtőzsdé most ott van. Ami kerespekuláns és ügynök a tőzsdén csak verskedett, mind Síófokon önállósította magát. A strandon kurzusokat hallgatni és a pinór a „Bogas”-ban a ványadt balatoni sántott osirke mellé Atlantikát vagy Klotildot ajánl.

A kövér Groszmann, akit igen szeretnek a pesti tőzsdén, sokkal inkább kedvence Síófokon a nőknek, mint valami dőceg buszárhadnagy. Ahogy valamikor a szokét, vagy trénerert rajongták körül hiszterikus asszonyok egy tippért, úgy most a kövér Groszmann körül rajonganak Síófokon. Amit ő mond, azt kell venni. És délután látai Groszmann, amint telefonál Budapestre és Bécsbe és közli a megbízásokat.

(A Dollárpapa.)

És mert kövér börzészerekről lehet csak beszámolni kövér tőzsdéi események helyett, meg kell emlékezni egy kitünő férfiról, akit Stuxnak hívnak és megtévesztésig hasonlít Gyárfás Dezsőre. Bendkívül kövér ember a Stux ur is, aki igen tekintélyes gabonakereskedő volt a gabonatőzsdén és csak azért jött át az értéktőzsdére, mert unta a túllenséget és

mert a kommittensei, akik azelőtt gabonát adtak és vettek, ma ugyanis részvényeket adnak és vesznek. Hát — gondolta — inkább nála legyenek, mint másutt.

És mert olyan nagyon hasonlít Gyárfás Dezsőre, a tőzsde lanyar humora elnevezte a Dollárpapának. Ez rajta ragadt. Amikor legnagyobb a lárma és valaki meg akarta találni Stux urat, nem a nevét kiabálja, hanem azt, hogy „Dollárpapa.” Még a németül beszélők is ragaszkodnak ehhez s így a tőzsdén örök életet nyert egy vigjátéki figura, amely ezt a karriert a színpadon elérni nem tudta. Magyar írónak ez is vigasztalás.

(Drágább lesz a játék.)

Hogy pedig komoly tőzsdetechnikai változásról is szó essek, meg lehet állapítani, hogy a jövőben drágább lesz a spekuláció, mint eddig. Nemesak annak, aki veszít — mert annak elég drága volt így is —, hanem annak, aki nyer. A pesti tőzsdén ugyanis a legközelebbi napokban bécsi mintára szintén el fogják rendelni a kamatszámítás nélküli értékpapirforralumát.

Eddig, aki vett valami értékpapirt, megkapta a banktól a névérték után számított 5 százalékos folyókamatot attól az időtől kezdve, amikor az illető vállalat zárja az üzletét. Ez komplikált számításokra adott alkalmat, mert a vállalatok nem egy időben zárják le azévet és folyókamatot se mindegyik egyformán fizet. Most úgy akarják rendezni a dolgot, hogy a folyókamat beleszámítódik a kurzusba. Ez meg is lesz néhány napig, de mihelyt megszüntették a kamatszámítást, senki se törődik majd a folyókamattal, hanem nyugodtan tudomásul veszik, hogy a spekuláció ennyivel megdrágult. Az ügynököknek és bizományosoknak nagy könnyebbséget okoz, hogy nem kell kamatot számítani, a közönség pedig örüljön, hogy most már egyszerűbb számítással vehetheti el

a pénzt. Nem kell a folyókamatot külön számítani.

Ez az a tőzsdereform, amely mindenkinek tetszik, mert alapjában véve senki se törődik vele...

NYARI SZÍNHÁZ.

ARAD, 1917. évi július hó 5-én, osztoztótkön:

A Gólem.

Daljáték 3 felvonásban.

: Az előadás kezdete 7 és fél órákor :

A szerkesztésért felel:

Stauber József.

ARADI KÖZLÖNY.

Az újévnegyed alkalmával 1917. évi július hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legértelmesebb, legkedveltebb és legolvasottabb ujság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre . . . . 36 korona
Fél évre . . . . . 18 korona
Negyed évre . . . . 9 korona
Egy órá . . . . . 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

527—1917. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké köztérin és közutain lévő vadgesztenye fák emlel termésének gyűjtési jogára folyó év július hó 9-én d. e. 10 órákor árverést tart.

Bánatpénzzel leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1917. évi június hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Ócska, használt

ólomcsöveket

és egyéb

ólomtárgyakat

megvételre keresünk.

Aradi nyomda részvénytársaság.

14109—1917. kh.

Hirdetmény.

A beállott melegebb időszakra való tekintettel a járványos betegségek ellen való intézkedés szempontjából, a fennálló törvényes intézkedések és kormányrendeletek alapján a közegészség és köztisztaság megővására a következőket rendelem:

1. Tilos bármiféle szemetet, szörméket, hulladékot, gyümölcshéjat, papirhulladékot a ház belsejéből az utcára vagy körtérre lerakni, a nyilvános csatornába bedobni, szennyvizet az utcára kiönteni. 2. Az udvarokat tisztán kell tartani. 3. Lakhelyiségek állandóan tisztán tartassanak, gyakran szellőztessenek. 4. A háziartás szenny- és lötyvedék vizeknek a csapadékvizek levezetésére szolgáló csatornába való beöntése szigorúan tilos. 5. Csatornazási házfőzaton kívüli eső arnyékszéket és vízelőhelyeket állandóan tisztán tartani, karbolli, mézstejjel vagy vasgálc-oidattal fertőtleníteni. 6. Sertés és baromfi ólak, baromfiaketrecek naponként tisztítandók, az összegyűlt trágya legalább minden másodnap kihordandó. 7. Az utcáron levő nyílt folyókákat naponta felseperni és fertőtleníteni kell. 8. Csontokat, rongyokat, baleket és bőrtöket, nemkülönben más bült terjesztő anyagokat a város területén gyűjteni és raktározni tilos. 9. Nyílt kutak befödendők. Tilos kut mellett ruhát mosni. 10. A vízszállítás és kiözetek öblítő készülékei állandóan jókarban és használható állapotban kell hogy legyenek. 11. Sütők, mézszarok, hentesek, cukrászok, kávéosok és vendéglősök s általában mindazok, akik élelmi cikkek és italok eladásával és előállításával foglalkoznak, kötelesek műhelyeiket, árusító helyeiket, az azokhoz tartozó lérvhelyeiket, kamrákat, pincéket stb. tisztán tartani. Közlegyasításra szánt élelmi cikkek u. m. húst, húsmeleket, tejet, tejtermékeket, cukorneméket, sütemény és gyümölcsféléket úgy az üzletben, mint nyilvános helyeken, valamint piacokon, tereken és piacokon történő árusításnál állandóan vászonnal, tüllel vagy üveggel kell letakarni úgy, hogy azokat por és piszok, legyenek stb. be ne lephessék. 12. Általában felhívom a közönség figyelmét arra, hogy egészségének megővása érdekében ne legyen cselekedj, ha a házon kívül beszerzett élelmiszereket forralás, főzés, vagy sütés útján ártalmatlanokká teszi, mert ezután a fertőző bacilusok csirái elöletnek.

Nyers ételek, romlott, vagy soká állott éledelek és éretlen gyümölcs éiveretétől tartózkodjunk.

Kutakból származó ivóvizet ajánlatos felforralni és lehűteni.

Különbösen és nyomatékosan figyelembe ajánlom a közönségnek a lakás és környezet tisztaságán kívül a testi tisztaságot, a mely már magában is fél egészség.

Figyelmeltetem végül a közönséget és az 1876. XIV. t.-c. 80. §-a, valamint az ez alapon kiadott kormányrendeletekre hivatkozással szí-

goru köteleességévé teszem mindenkinek, hogy a tudomására jutott fertőző betegségeket, u. m.: kolera, kiütéses tifusz, hasi tifusz, vérhas, himlő, visszatérő láz, járványos gerincagylob (nyakcsirtmerevedés) vagy ezen betegsége gyanusakat hivatalomnál, esetleg az orvosi hivatalnál vagy a kerületi tisztviselő orvosnál haladékosan bejelentse.

Mindenki, aki a tudomására jutott ragályos betegnek bejelentését elmulasztja, az 1876. XIV. t.-c. 7. §-a alapján 600 koronáig terjedhető és 60 napi elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel fog sújtatni.

Arad, 1917. június hó 17.

Greén, főkapitány.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppe” folyadék és „Peppe” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppe folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppe hintőpor . . . . . 1 kor. — fill.

Katonáknak Szőrvesztő-Depillor.

fontos tudni, hogy
ruhaetük

kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

E kitűző, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt are, nyak vagy karkörül, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerésztárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalkozok. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5.

Telefon 726. 2369

Matteine-féle

patkány- és egérirtás

uj eljárás szerint. Patkány- és egérirtáshoz ajánlok patkány- és egérfüzes-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérirtó-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérfüzes bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány irtására 12 K.

1 nagy adag 3—600 patkány irtására 20 K.

„Matteine“
vegyészeti laboratórium

Arad, Beres Bend-tér 1. szám.

Telefon 10—48. 501

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy a

száraz sóshal

árusítást bevezettem s állandóan raktáron tartom. Minden esztendőben elő halak nagy választékban érkezők, melyek a meleg idő miatt piacra nem vihetőek, így kizárólag üdítetben árusítok. Legfinomabb cipókrém, cigarettahelyi, parafin-gyertya, gyufa, nagyban és kicsinyben. Első aradi zöldsegélyjuttatás kivételű üdítet. Vidéki rendeléseket, előleg vagy a pénz előzetes beküldése ellenében eszközölök. Zöldsegélyjuttatásokat, finom gránócsót bármely mennyiségben veszek, a legmagasabb napi ártáron. 1065

Lutvák József,

Asztalos Sándor-utca 8. Interurban telefon 645. Péntek estétől szombat estig zárva. 1065

586—1917. g. sz.

Arverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széké az előzőtt Macsik Ilés által bérelt Gellin-dűlőben 817. és 882. számú parcellákra folyó évi július hó 9-én d. e. 10 órakor arverést tart.

Bánatpénzül letendő a kiküldetés ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

As arverésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, az arverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1917. évi június hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

743—1917.

Arverési hirdetés.

Szentmárton község tulajdonát képező egy db 8 éves 170 cm. magas, tenyésztésre nem alkalmas ménlovat (már kiherélve) f. hó 8-án vasárnap d. e. 8 órakor a község házában nyilvános arverésen eladjuk.

A levert ár a az ennek megfelelő III. fokozati bélyegilleték azonnal lefizetendő.

Szentmárton, 1917. július 1.

4395

Előjáróság.

6689—1917. bjh. szám.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből közhírré teszem, hogy: szénát, vagy gabonaneműeket éjjel a földekről csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad. Érés vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos. Szalmás gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik. A szérás helyeken összehordott gabonaneműek akként helyezendők el, hogy az asztag végek között legalább 6 m. üres hely legyen. A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fecskendőt készzenlétben tartani köteles.

Gőzerő által (lokomobil), vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul záruló horgonybádogból vagy keményfából készült mentőszekrényt felszerelve köteles tartani. Amennyiben mentőszekrény vagy kötszardoboz már volna készzenlétben a géptulajdonos új készlet beszerzése nem köteles.

Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszerek kellő módon való használhatása céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknel alkalmazottak közül legalább is 2, illetőleg a fentebb említetteknel egy egyén még pedig első sorban a gépész az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon.

A cséplőgépnél, valamint az asztagok között dohányozni tilos. A géptulajdonos a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevagókat, kéveadagolókat, ugyancsak a szecakavágó gépnél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás cselédség-élelmező pénztárnál baleset esetére biztosítani. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadagológának, illetőleg jegytódnak, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli. A cséplőgépeket csak képzett gépészek, fűtők kezelhetik.

Erzsébet, Sága és Gáj kölvárosokban, végül Poftura városrészben a takarmány boglyákban, vagy kaszában csak akkor tartható, ha a boglya vagy a kasza és az azt környező épületek közli legkevésbé is húsz méter üres tér marad több boglya vagy kasza pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1917. évi június hó 11-én.

Green, főkapitány.

A szépségápolás titka a felhasznált szépség-szerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-tencőse. Kis tégely 150 kor. Nagy tégely 250 k.

Rozsnyay Serail crémje nappal használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy csereb 3 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehellet finomságu, Crém, fehér, rózsás és testszerekben. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsas, Serail. Uvage 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1915

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

1881—1917. tkvi. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kétszékű Országos Földhatalmátörvénynek Boár Floare férj. Mikó J. Éné, Boár Miksa és Mikó J. Éné mint kk. Boár Tódor gyámja Öszentanna lakosok végrehajtást szenvedők elleni 596 kor. 67 fillér tőkötvetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az arverést az aradi kir. törvényszék, illetve a világi kir. járásbíró területe alatt levő Öszentanna község határában fekvő és az Öszentanna 1544. sz. tkvi. A. L. 9—13. és 18. sorsz. 1037., 1667., 2162., 2857., 3618. és 5099. hrsz. ingatlanoknak B. 3—4. és 6. a. hányadaira 2775 kor. vagyis az ingatlanok 1/4 részére mint eszennel megállapított kiküldetés árban elrendelt és a fentebb megjelölt ingatlanok az 1917. évi július hó 16. napjának d. e. 9 órakor Öszentanna község házában megartandó nyilvános arverésen a megállapított kiküldetés árán alul eladatul nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsésének 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett arányammal számított és az 1891. évi november hó 1-én 3883. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékos értékpapírokban a kiküldött kezében letenni avagy az 1886. évi LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eliamervényt átszolgáltatni. Az arverés vevő tartozik nyomban a bánatpénzt a vételár 10 százalékáig kiegészíteni.

Világos, 1917. évi április hó 27. napján.

Povolni, s. k.

kir. járásbíró.

4408

Hirdetmény.

Több előfordult vesztettségű eset következtében elrendelem, hogy Aradváros területén lévő összes kutyák folyó évi május hó 6-tól számított 90 napig állandóan kötve tartassanak vagy pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva pórázon vezettessenek.

Figyelemtetem a közönséget, hogy minden az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. e. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelési miniszternek által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerinti ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül, vagy azoknál, de póráz nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogatnak és elfogatásuk után azonnal ki fognak irítani.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú állategészségügyi hatóságtól

Green, főkapitány.

Viszketegséget,

rhát, leggyorsabban megszűnteti a Dr. Fiesch-féle eredeti

„BARNÁ ZSIR“

Próba tégely 1.60 kor., nagy tégely 3.— kor. Családi adag 9.— kor. Kapható Aradon, Hajós Arpad gyógyszer-tárában, Andrassy-tér 22. 7144

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat csak az érdeklődőknek számítjuk.

Minden apró hirdetés ára 3 fillér. Vasnapi napok betöltésével 16 fillér.

A vasnapi napok betöltésével kivételesen az érdeklődőknek kell jelentkezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 4/6 óráig vehetők fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmában fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„Hálás lesek”

Jeligére levél ment, kérem átvenni. „Osídon”. 4417

„Elevon örök”

Jeligére levél van a kiadóban. 5001

„Hálás lesek”

Jeligére levél van. 5600

„Uri ember”

Jeligére levél van a kiadóban. 4486

Alkalmazást keres.

Szabóasszony

vizsg. gépkész, ki a cséplésben teljesen gyakorlott, alkalmat keres. Racsai Pál, Arad, Arpad-tér 2. 4409

Kisasszony

kisasszony, irrodába vagy üzletbe ajánlkozik. F. Berta, Deák Ferenc-u. 9. 4420

Gabonnyelvettem

jártas hadmentes egyén, több évi gyakorlati alkalmat keres. Klein László, Bocskai-tér 5. Arad. 4415

Újvesztett házaspár

házasokhoz ajánlkozik. Cim F. Irén, Deák Ferenc-u. 9. 4419

Gazdaszónő

ajánlkozik legesőbb magános urhoz, vidéken lakó legesőbb magános intelligens özvegy. Cim a kiadóban. 4432

Gazdaszónő

jártas óvadékképes egyén, cséplési lényre alkalmat keres. Cim a kiadóban. 4379

Gyermektelen házaspár

házmesteri állást keres. A nő a főzést is vállalja. Deák Ferenc-u. 30. szám (házmester). 4405

Alkalmazást nyer.

Munkásnémet

alkalmazás Andrányi penzgyár. 4416

Könyvelésben

teljesen jártas gyors- és gépirónő azonnali belépésre kerestetik. Wertheimer és Társa zöldségszántógyár Makó. 4334

Alkalmazás

Középkorú, katonamentes, megbízható egyén, ki a szállítási szakban nem járasságát bír, azonnali alkalmazást nyerhet. Ajánlatok „Alkalmazás” jellege alatt a kiadóhivatalba kerestek. 4328

Keresők

egy elsőrendű női kalap díszítő (mamekelt) és egy ügyes kézilányt. K. Deutsch Jozefin, Weitzer-u. 11. 4386

Újvesztett házaspár

azonnali felvételt. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével Fritz Gyula cukrász, Gyulafehérvár küldendő. 4388

Kisasszony

kereskedelmi érettségivel, azonnali felvételt. Ehrenfeld Ignác főzernagykereskedésében, Boros Benfát. 4389

Nyomdász-tanulónak

felvételt két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

4, esetleg 3 szobás

lakást keresek augusztus 1-re. Cimeket a kiadóba kérek. 4388

4 szobás lakást keresünk

szeptember vagy nov. 1-re. Hazai Fatermező R.-T. Telefon 6. 4381

Kiadó lakás.

Két elegánsan bútorozott

utcai szoba, azonnal kiadó. Andrássy-tér 20. H. em., 14. aj. 4224

Ingatlan.

A Batthyány-utcában

egy magas földszintes magánház, mely áll 4 szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekből, továbbá egy kisebb lakáspól, 255 □-l udvarral és 355 □-l kerttel, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4481

Zsigmondháza

újtelepen 3 szobából és 2 konyhából álló ház, szabad kézől eladó. Bővebbet Új-Arad, Hosszu-u. 18. 4410

Belvárosban

2 utcára szülő emeletes és földszintes bérház nagy udvarral, könnyű feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóban. 4433

Magánház

két három szobás lakással, fürdőszobával, villany és gázzal, a belvárosban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4435

Eladó

a városrészekhez közel egy egyemeletes és egy földszintes sarokház. Cim a kiadóhivatalban. 4281

Eladó

egy sarokház villanyvilágítással, vízvezeték berendezéssel Fácán-utca 6. sz. 4312

Magánház

a belvárosban eladó. Cim a kiadóban. 4313

Szép és kényelmes hátrában

lévő 540 holdas birtok gazdasági épületekkel azonnal hosszabb időre kiadó. Sármezey Árpád, Perényi-utca 8. sz. 4294

Nagy ingatlanok

a belvárosban közel, amely két utcára nyílik, eladó. Úgyanott egy kétszárnyú magus íveg ajtó is eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4365

Vétel és eladás.

Jó, kétéves

vadászfegyver, megvételre kerestetik. Ajánlatok „Vadász” jellegre kiadóba kerestek. 4418

Vadászfegyver

16-os és 12-es Lancaster töltény és sörét eladó. Codilla, József főherceg-ut 10. 4265

6 koronás

fizet egy gramm aranyért Brandes érs-és ékszerész Arad, József főherceg-ut 12. sz. 4197

Vesszünk

legmagasabb áron tisztán kezelt akadémikus, lépcsőasztal, sárga viaszket. Polacsek Fülöp és Fia, Nyírbátor. 4246

Eladó

fédertes homoktató, stráf-, paraszt- és kékerekű kocsik, targoncák, lakatosszerszámok, lakatosgépek, autogenhegesztő, benzínmotorok, fűrészszelepek, fűrésztegely, szij- és lendkerekek, mágnesgyújtók. Fácán-utca 6. 4311

Eladó

egy 8-as cséplőszekrény jól kijavítva, Lővész-utca 5/b. 4371

Új butorhitel

vétel és eladás, hitelképes egyéneknek részletre kölcsönként adok készpénzfizetési árabban, — ebédő, háló és nappali szoba berendezés, fa- és vasbutorok nagy választékban kaphatók. Állandó butorkiállítás Garai Károly butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. Telefon 773. Kérem a címre figyelni. 2791

Hat lőeres

üzemképes kazán 1300 koronáért, egy Schudlevorth 54 colos cséplő kijavítva, szijakkal 2400 koronáért eladó. Egy nyolc lőeres kazánat venne. Ardelán Oktávián. Nadab. 4381

Vesszünk

koronázási bályegyeket és egész gyűjteményeket. Könyvtárakat és egyes könyveket. Kerpel könyvkereskedés. 901

Baromfi

elleni szer „Tikin” kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-tér. Kis úveg 190 kor., nagy úveg 350 kor. 2847

Negyven fillérért

Liszt rapszódák, operakivonatok, Schubert dalok és más kiváló zeneművek kaphatók Deák Béla könyv és papírkereskedésében, Forray-utca, telefon 902. 871

Vesszünk

uraktól levett férfi ruhát, valamint mindenféle egyenruhát a legmagasabb árabban. Vidékre is elmegegyek. Bleier Ignác, Bocskai-utca 1. 761

Tégla

Jóminőségben, nagy és kis mennyiségben. Jutányos árabban kapható. Juraszék iroda Lovarda-u. 1. szám, telefon 1097., vagy László iroda, Haaszinger-utca 5. szám, telefon 747. szám. 3783

Egy alig használt egyenáramú

2 1/2 lőeres motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Gyógyászat.

Hehs Vasas chinabera.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbetegségek, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések és minden fertőzésből eredő meg-betegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 4.— kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Dr. Schajkovszky

lábizzadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban.

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszemtapasza. A legmeggröztöttebb tyukszem a tapasz párnáit használata után leválik, a győtrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

A drága vanilliat

teljesen pótolja a pompás zamatu Vanillion, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrászoknak, vendéglősöknek nélkülözhetetlen. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

6458—1917. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságának üresedésben lévő és legközelebbi törvényhatósági rendes közgyűlés által választás utján betöltendő VIII. fizetési osztály 8. fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés, 1040 korona lakbér járandórúggal díjazott I. előjogi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 3. §-ában előírt képesítéssel rendelkeznek, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címzett kérvényeket a hivatalos órák alatt 1. évi július 7-ig bezárólag hivatalomban nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági tisztviselői orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Arad, 1917. június hó 19.

Varjassy, polgármester.

Ujabb

dán vaj

küldemény érkezett és kapható egész napon át

a Tejcsarnokban,

Karolina-u. 8. 4434

Aradi és ceanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.13

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.81

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.00
Személyvonat délután 1.13

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Pankotára indul:

Reggel 8.26

Aradról Pankotára érkezik:

Délelőtt 9.54
Pankotáról Aradra indul:

Délután 2.13

Pankotáról Aradra érkezik:

Délután 3.43

Aradról Ujszentannára indul:

Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:

Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

Este 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32

Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32

Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyháza indul:

Motoros vonat reggel 8.37

Motoros vonat este 6.20

Kétegyháza Mezőhegyesre indul:

Motoros vonat reggel 6.10

Motoros vonat délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyháza ind.:

Motoros vonat reggel 9.25

Motoros vonat este 7.00

Kétegyháza Ujszentannára ind.:

Motoros vonat reggel 6.00

Motoros vonat délután 4.00

Borossebesről Menyháza indul:

Vegyesvonat délelőtt 9.00

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután 2.39